

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Statificarea administrației.

Arad, 15 Iunie.

Partidul nostru a fost și va fi totdeauna în contra satificării administrației.

Acesta, nu numai fiindcă *modul* cum e proiectată statificarea, în textul ce s'a prezentat camerei Sâmbăta trecută, este o șur-bire a drepturilor elementare, câtă brumă s'au asigurat diferitelor „naționalități” prin legislația din 67—68, dar mai ales fiindcă programul nostru politic este *in principiu* întemeiat pe baze autonomiste, prin urmare, consecvenți acestui program, și consecvenți intereselor noastre politice, trebuie să fim în contra centralizării puterii de stat, ce rezultă din statificarea administrației.

Adevărat, organizația de azi a comitatelor, autonomă numai *de lege, de facto* însă asemănătoare cu pašalăcurile turcești, nu ne-a mulțumit nici decât. Și după legea de acum, dreptul de „control” și dreptul de numinare, rezervate comitelui suprem, care este un organ supus orbește guvernului, ne mai vorbind de sistemul electoral, fac iluzorie autonomia comitatelor. În realitate aceea se întâmplă în comitate ce vrea guvernul. Un adevăr, cu deosebire în ce privește comitatele românești, ca Făgărașul, Caraș-Severinul sau comitatul Hunedoarei. Dar o mizerabilă stare de fapt, fie ea oricât de contrară dispozițiilor și intențiilor legii, nu are să ne îndemne la răsturnarea temelilor, pe cari s'a clădit legea. Dimpotrivă, are să ne îndemne la curățirea și la proptirea acestor temelii, sănătoase în fond. Considerând deci temelia, urmărind înainte de toate princi-

piul călăuzitor, partidul nostru va combate din răspuseri proiectele ce tind la statificarea administrației căci interesele noastre politice sunt adânc jignite prin ele.

Dacă nu putem fi mulțumiți cu actuala organizație a comitatelor, nu înseamnă să cerem *nimicirea* ei, ci înseamnă să pretindem *lărgirea* autonomiei. Pretindem deci asigurarea drepturilor autonome amenințate, pretindem ștergerea virilismului, pretindem introducerea votului universal și pentru alegerile congregaționale, ca astfel principiul autonomist să se valideze în toată curățenia și realitatea lui. Singur acest principiu concordează cu programul nostru politic, și singur el este menit, ca în trecătoarea epocă a organizației de stat, poreclită „idee națională maghiară” să mai salveze pentru popoarele „ne”-maghiare ultimele resturi de influință în viața publică maghiară. Fără de principiul autonomist nu se poate închipui o liberă dezvoltare națională, într'un stat poli-glot. În lărgirea neconținută a autonomiei *comitatense*, noi vedeam o dezvoltare progresivă spre autonomiile *naționale*, și, ca ultima etapă, spre confederația națiunilor.

În loc de lărgirea autonomiei, iată că „ministerul Tisza” vine cu centralizarea cea mai absolutistă, sdrobind cu desăvârșire autonomia comitatelor. De acum toată puterea de stat se va aduna în mâinile guvernului. Guvernele dela 1867 incoace sunt maghiare, va să zică *egemonia* maghiară, cu care se părea că se mulțumesc diriguitorii acestei țări, se va preface în *omnipotență* maghiară. În fața situației create, slabă mângâiere pentru noi, că ne apropiem tot mai mult de unitatea în instituții cu frații din regat, cari de

mult au „consilii județene” și magistrați „disponibili”, așa cum o să-i avem și noi după noua lege.

Teoretic, s'ar putea încă discuta asupra avantajilor administrației statificate, față de administrația autonomă, dar rămâne indiscutabil faptul, că *intr'un stat poli-glot*, supus ravagiilor unei singure rase *dominante*, ori ce fel de centralizare a puterii de stat, este o nouă și cumplită lovitură, ce au să sufere rasele *dominate*.

Vor și trece pe ușor prin parlament proiectele lui Sándor Iános. Guvernul va invoca pericolul „naționalist” — ce ibrid cuvânt și ce ibridă noțiune! — iar opoziția va profita de onorabilitatea pretextului și va absentă...

Mai e apoi un moment, asupra căruia e datorința noastră de îndrumători ai opiniei publice să stăruiem deosebit: chestia drepturilor noastre de limbă.

Noul proiect de lege cuprinde, în aceasta chestie, dispoziții încă și mai jignitoare pentru noi, decât sunt dispozițiile cu privire la drepturile politice răpite. În §. 103 se zice:

Limba de desbatere și de administrare a autorităților și oficiilor comitatense și cercuale, este cea maghiară. În fața autorității sale *cercuale* însă, cu vorba sau în scris, poate uza de limba sa maternă, acel ce a) își redactează însus, fără mandatar, actele, și b) acela a căru limbă maternă e vorbită de o mulțime mare în ținut.

Sfârșitul aceluiaș paragraf respectă drepturile limbelor în ce privește procesul verbal și desbaterile în adunările congregaționale, (art. XLIV 1868 § 2, 3) cu toate acestea pasajul citat mai la deal, și, ca floare de stil, atât de bine cunoscut, din „tratativele” de astă

Sportsmanii noștri la Orăștie.

— Impresii neserioase. —

Primul concurs românesc de sport judecând după interesul publicului, nu mi-a făcut deloc impresia că ar fi primul. Mai curând aş crede după ce am auzit și rezultatul material — că a fost ultimul. — Lumea puțină — pricepătoare și mai puțină — părea plictisită, ca la un bal dela sfârșitul carnavalului, ori ca la o sedință festivă de-a Asociațiunei în Sibiu când se disertează despre războiul balcanic. Așa se vede, că și lucrurile nouă au farmecul celor vechi: nu se interesează nimenea de ele!

În ale sportului încă sunt două categorii de oameni: una însufletită și neînțelegătoare, alta și mai însufletită și și mai... batjocoritoare. Oamenii de jertfă?... se zice, că s'au dus în ziua aceasta la Alba-Iulia. Sărmană Alba-Iulia, cât te-au mai ponegriț în Orăștie! Ți-ai putea schimba numele în „Neagra-Iulia”.

Sâmbătă seara programul anunța sosirea trupelor. La orele zece îi aduce pe sportivii români însuflețirea și trenurile de către Arad și Cluj. Cât mi-ar plăcea să mai pot adăoga: „și chemarea celorla din Orăștie”. Dar nu; asta una, și asta una, a lipsit. Sportivii români n'au fost chemați; ei — idealisti incorigibili — s'au îmbulzit aci, au dorit cu ori ce pret, ca Orăștia să se mândrească cu organizarea primului concurs.

Trenurile sosesc deodată din părți opuse. Cincizeci de sportivi români—forța fizică aleasă a neamului nostru — se dau jos și ca la un semn întonează cu toții: „Pe-al nostru steag e scris unire”.

La o parte doi jandarmi insultați așteaptă cu groază sfârșitul... La altă parte doi membri de-ai comitetului local șoptesc cu capul plecat: „noi n'avem steag de acesta”.

În restaurantul dela „Central” se desfunde la porunca lui Dr. Vlad butoaiile de bere: asta-i „seara de cunoștință”. Sunt de față toți sportivii în frunte cu colonelul. Din loc, cei amintiți și... și... cei amintiți!

În cuvinte scurte Dr. Vlad salută pe sportivi și liniște generală cucerește iarăș atmosfera. Băieții sunt cu toții oboșiți. Cuvintelor frumoase nu răspunde nimenea. Mă adresez unui conducător dela C. S. A. „Nu se poate — îmi răspunde acesta — ar trebui să zic și eu un „bine ne-ați primit”, și aş nimici iluziile despre sinceritatea sportivilor români. Dr. Vlad e numai jumătate Orăștia”.

Duminecă dimineața — după o noapte prost durmită la hotele — se fac luptele antidecisive în sala de gimnastică a colegiului reformat. Afară plouă mereu și indispoziția crește văzând cu ochii. Toți așteptau cu nerăbdare să apară soarele dătător de lumină și de — parale.

În sfârșit apare, dar numai cel dătător de

— lumină. Tocmai când se începeau luptele decisive. Acestea s'au ținut pe câmpul liber, în apropierea orașului, în fața unor vreo trei-patru mii de oameni, cei mai mulți afară de bariere... Se spune că nu s'au dat mai mult de trei sute de bilete la intrare.

S'a început cu fotbal. Trupele dela „Gloria” și „Petru Maior” luptă nu numai unele cu altele, ci și fiecare cu deprimarea, pe terenul grosos. Iarba mare împiedcă pe jucători de a se manifesta în adevărata lor valoare. Totuși lupta se dă cu înverșunare; e vorba doar ca cei dela Petru Maior să-și ia revanșă pentru bătaia primită nu de mult la Arad. Favorizați de vânt — să zicem că numai de vânt — și reușesc. Rezultatul se declară 3:2 în favorul trupei P. Maior. Eu unul țin însă superioară echipa „Gloriei”, cu toate că nu vreau să detrag nimic din jocul clasic al ambilor combatanți.

Jocul de fotbal se sfârșește tocmai când sosise trenul de către Alba-Iulia. Vine ajutorul—sperau cei, cari prevedeau grozava pierdere materială, dar s'au înșelat. Nu știau sărmanii, că tocmai de boxistii noștri era nevoie acolo. (Roșca ne poate mulțami că am fost în Orăștie. Altfel poate n'ar fi ajuns azi primar!?)

Decisiva la scrimă se dă aproape numai între membrii clubului din Cluj. Tehnică admirabilă, ținută elegantă. Maestrul lor, G. Deac, e

IMON

Județane de
Inavi privați

i-ut 6., et. I.
boale femeiești.

te p. bolnavi.
ațiune.

Budapesta în 1896.

pentru clopote alul

UNARILOR!

Dacă dorești să ai
ghete bune și comode
dar și elegante,
pe lângă prețuri foarte
moderate, atunci să
te adresezi cu încre-
dere firmei:

că de fețe pentru
— călțunar pen-
omni și p. femei
: Prețurent gratis.

er Schönauer

ști cu repetiție.

ni cu Munițiune 1912.

e pușcă numărul III.

zentanța

garla:

S ERBEN

EN, I., Graben 10.

GIAN.

iară, e o restricție a limbei românești, ce desminte orice intenție de „impăcare” din partea guvernului. Ca totdeauna când legislatorul se gândește la „naționalități”, §-ul citat nu e lămurit. Vorbește de autorități și de oficii, (hatóság és hivatal), dar nu amintește de consiliul (bizottság) creat pe lângă preturi, a c u m. Aci, limba românească va avea aceleași drepturi ca în procesele verbale și la debaterile adunărilor congregaționale? Noi credem, că da, și așteptăm, ca membrii partidului să stăruie în congregații pe lângă o interpretare în acest senz, de nu cumva în debaterile parlamentare se va lămuri „frază”.

Nu mai încapă însă îndoială asupra dispoziției, de care vor avea să sufere mai mult comitatele săsești (revolta lor se arată de pe acum, și suntem curioși, cum vor fi mulcomiți?...) conform cărei dispoziții actele oficiale totdeauna iar ale particularilor cu mici excepții, vor trebui redactate numai ungurește, și înaintea autorităților se va putea vorbi numai ungurește. Față de trecut, dispozițiile acestea sunt un regres, sunt o cinică răpire de drepturi câștigate odată. Chiar și în j u s t i ț i e suferim mai puțin. Părțile interesate au dreptul cel puțin să vorbească românește dacă nu-l au dreptul de a înainta acte românești, până și în fața celei mai înalte instanțe judecătorești: a Curiei. În administrație acest drept e mărginit la autoritățile c e r c u a l e, dar și aci, numai ca excepție. Guvernul și partidul muncii, guvernul cel cu miera împăcării pe buze, e un mare amestecător de veninuri...

Deputații partidului național român au să combată din răspuțeri noile proiecte de lege. Ajunge un singur argument: statificarea comitatelor, înseamnă la noi, maghiarizarea comitatelor!

Vizita dela Konopischt.

Viena, 13 Iunie.

(A.) Gravitatea actualului situații o pronunță mai lămurit importanța ce se atribuie de-o parte vizitei împăratului german în Konopischt la moștenitorul de tron austro-ungar, iar de altă parte întrevederii din Constanța. Faptul că suveranul german îl vizitează pe moștenitorul au-

stro-ungar de sigur, pare un lucru destul de obișnuit. În tot cazul însă solemnitatea și excursiile aranjate prin împrejurimea pitorească a castelului din prilejul actualului vizite a împăratului german a fost numai un decor pentru orientările politice serioase, cari au avut loc între suveranul imperiului german și viitorul monarh austro-ungar. Situația politică internațională a luat în săptămânile din urmă o înfățișare foarte îngrijitoare și mai cu seamă s'au ivit la suprafață chestiile cari par a fi de interesul cel mai mare pentru monarhia austro-ungară și cari ating simțitor și pe aliatul imperiu german. Foarte natural că aceste chestii n'au putut rămâne neatînse în conversația dintre suveranul german și viitorul suveran al monarhiei austro-ungare. Cu toată desmințirea presei maghiare, în cursul vizitei dela Konopischt a fost în tot cazul discutat programul unei acțiuni comune a flotei de război germane cu cea a monarhiei. Vorbește pentru aceasta prezența în Konopischt a comandantului superior al flotei imperiului german, amiralul v. Tirpitz, și faptul acesta singur scoate vizita împăratului Wilhelm din cadrele unei simple curtuozii sau excursii de plăcere și îi dă caracterul unui eveniment politic de cea mai mare însemnătate. Chestia Mării Mediterane câștigă prin noile orientări politice și prin prefăcerea încă nestabilită a peninsulei balcanice o importanță tot mai mare. Chestia dominației în Marea Adriatică e drept că interesează în primul rând monarhia austro-ungară, dar aceasta chestie nu poate fi despărțită în nici un caz de chestia dominației Mării Mediterane și așa interesul intensiv al Germaniei e foarte explicabil.

Dar de sigur, vor avea drept și aceia, cari afirmă, că cu prilejul acestei vizite a fost lămurită și *înlocuirea actualului ambasador austro-ungar la Berlin și a ambasadorului german la Viena cu alte persoane. Ambasadorul Szögyenyi-Marich e absolut incapabil de aș mai putea împlini chemarea sa, iar pentru rechemarea lui e timpul suprem.* Ori cât de minime au fost însușirile lui intelectuale și ori cât de slab e talentul lui diplomatic, el totuș a înțeles, ca în postul său să aibă în vedere și să stăruie în primul rând pentru interesele maghiare. Ar fi de dorit deci, ca urmașul lui să nu mai fie un maghiar. (Pe cât suntem informați contele Tisza ar stăruie pentru trimiterea c. Andrássy la Berlin, ca așa să-l poată dezarma pentru viitoarele alegeri. — N. R.) Maghiarii și așa sunt reprezentați în diplomația austro-ungară în proporție chiar inversă cu însemnătatea lor politică și cultu-

rală prin ce se provoacă aparența că elementul maghiar ar fi cu mult mai superior în toate privințele popoarelor nemaghiare ale monarhiei. Dar aceasta nici decum nu corăspunde realității.

Se crede că deodată cu ambasadorul Szögyenyi-Marich își va părăsi postul și ambasadorul german din Viena v. Tschirschky, care nici decum n'a înțeles să câștige simpatia curcilor competente. Se vorbește anume, că relațiile între ambasadorul v. Tschirschky și moștenitorul de tron austro-ungar sunt foarte încordate.

„*Fantoma bulgară*”. Sub acest titlu „Die Zeit” publică la loc de frunte următoarele: Ministrul nostru de externe, care în penultima sesiune delegațională a declarat de povești fantastice svonorile despre o răcire a raporturilor noastre cu România, acum va trebui să se convingă că regele României este în așteptarea vizitei țarului Rusiei și a ministrului rus de externe Sassonow la Constanța. Dar bărbații dela Ballplatz nu pot fi aduși în perplezitate, câtă vreme au de lucru numai cu concetățenii lor. Ei neagă pur și simplu ori ce vină li s'ar aduce și se provoacă la „Cartea roșie”, care e foarte puțin cetită. Dar, chiar „Cartea roșie” ne arată că diplomația noastră reprezentând interesele României a dovedit în cursul războiului balcanic o atitudine *ne-păsătoare* și de o valoare *dubioasă*. Românii ar trece peste aceasta, dar diplomația noastră amenință să urmeze și pe mai departe o politică care să îndepărteze și mai mult România de noi.

Diplomația noastră aleargă și acum ca și mai înainte, tot după *fantomă bulgară* și chiar în timpul din urmă, în timpul cel mai nepotrivit, ea a provocat disprețul opiniei publice din Germania, întrepunându-se pentru un împrumut bulgar. Dar prietenia bulgară cu prietenia română nu încap laolaltă. Bulgaria și România sunt două poli dușmane în Balcani. România face o politică conservatoare, ea apără pacea încheiată la București și în consecință câștigă ei, al Serbiei și al Greciei din război. Din aceasta rezultă o comunitate de interese pentru aceste trei state, care comunitate e mai puternică decât ori ce alianță formală.

Nu durerile trecutului, ci *chiar aceste temeri pentru viitor împing România spre apropierea de Rusia.*

Contele Andrássy a exploatat după congresul dela Berlin de greșeala diplomației rusești pentru ca să câștige România pentru monarhie, iar acum Sassonow exploatează greșeala diplomației noastre ca să recâștige România. Ochiu pentru ochi. Greșeala Rusiei a fost *Basarabia*, iar greșeala noastră *Bulgaria*.

Aceasta e adevărata semnificație a recentelor mobilizări de probă din Rusia, precum și a întrevederii dela Constanța.

mulțămît cu elevii: mai mare laudă nu li se poate aduce.

Apropos, de dl G. Deac. Nu-mi place să ridic pe oameni în slavă și asta-i greșală în ziua de azi, nu-mi place însă nici să-i cobor, prin urmare n'am nici pretenții de-a câștiga merite. Imi place însă „să dau Caesarului”...

Și dlui Deac îi datorim toată recunoștința. Lui și câtorva membri însușiți dela clubul clujan trebuie să le mulțămim ținerea primulului concurs sportiv românesc. El a fost, care a încercat încă în anul 1907 înființarea unui club românesc în Cluj. Și ideea sulevată atunci, — a prins rădăcini în anul trecut în Cluj — și a triumfat acum la 31 Mai în Orăștie.

Luptele serioasă dela scrimă au cauzat multă plăcere, cele neserioase multe momente de — ilaritate.

Dl Dr. Ioan Giurgiu are o sută și zece chilograme în greutate și o admirabilă rutină în scrimă. A făcut academie, spre marea noastră uimire tocmai cu un ungar — căpitanul poliției din Orăștie.

Așa dară „Două neamuri”, și ni se strângea inima în piept când ne gândeam că lupta aceasta s'ar putea sfârși cu rușinea noastră.

„Hopla” — se auzi strigătul aprins al românului și făcu un atac de credea-i că-i cea mai înverșunată luptă — serioasă. O tăietură la piept, una la mână, încă un atac... și sabia zboară din mâna căpitanului la picioarele juriului...

Mai știi?... va fi poate un semn al vremii...

La miezul nopții totdeauna și în tot locul sunt momente de remarcat. În sala de dans dela „Central” animația e mare — prin urmare publicul e puțin. Nu-mi prea dau seama despre motive.

În restaurant la o masă organizatorii clubului din Cluj își fac socotelile. Judecând după nervozitatea lor: nu le iese de loc — socoteala!

Din discuția lor agitată aflu, că sportivii ar voi să plece dimineața cu trenul de 5 ore, dar nu-s mijloace; paralele le-au dus casierii și comitetul organizator local, dintre a cărui membri deja pe la miezul nopții nu se află nici unul. S'au dus cu toții să se culce, căci de... mâne e târg de săptămână...

Mai târziu apar casierii dar degeaba, parale sunt nu sunt. „Dl director a dat poruncă să nu vă dăm nici un ban până nu vom face socoteală exactă — mâne!”

Zădarnice sunt rugămintele, zădarnice motivele îndreptățite, zădarnică e intervenția colonelului Herbay. Casierul rămâne „nepăsător și rece”. Sportivii nu-și primesc paralele lor proprii. Și de plecat, trebuie să plece; 200 de coroane din fundul pământului! Ori dela vre-un om cu inimă — ca împrumut.

Și conducătorii dela C. S. A. scriu pe o coală de hârtie... Obligație... Trist dar s'a întâmplat...

Impărțirea premiilor se face fără multă paradă. Dansul se întrerupe pe câteva momente și sportivii așteaptă cu inima înțelestată medaliile. În jurul lor frumosele Orăștiei. (Numai acelea, cari au fost la petrecere; cari au rămas acasă au fost grozav de urâte!?)

La masa de pe scenă colonelul Herbay, Gavril Deac, Dr. Vlad și marele organizator Romeo Dan.

Președintele juriului colonelul Herbay spune câteva cuvinte despre... femeia română, apoi împarte rând pe rând între aplauzele publicului șampionatele și medaliile. Romeo Dan mulțumește comitetului organizator local pentru ajutorul ce l'au dat și „oferă în numele C. S. A. dlor colonel Herbay și Dr. Aurel Vlad marea medalie de aur — pentru deosebitele merite câștigate în jurul sportului; iar pentru deosebita munca și zel desfășurată în jurul organizării concursului medalie de argint dlor Dr. Sghlimbea, Dr. Boca, D... etc...” Liniste generală... pe buzele vorbitorului apare un zimbet ușor... zimbet suspect...

Trecând prin Cluj nu peste mult după concursul din Orăștie, m'am abătut și pe la clubul sportiv ardelean care organizase concursul. Erau puțini și năcăjiți. Aflu motivul supărării: una miie douăzeci coroane — pierderea cu întrecerea!!! Suma e mare, dar sunt mulți și — patronii, cari încă nu s'au mișcat!...

Raporturile politice dintre balcanici.

— In preajma celui de al treilea război balcanic. —

Constantinopol, 19 Mai (1 Iunie) 1914.

După toate constatările făcute la fața locului de organele absolut imparțiale, situația creată populațiilor balcanice prin desfășurarea celor două războaie și consacrată prin pacea din București, este mai mult decât precară, mai mult decât intolerabilă. S'a declarat, cum s'ar zice, starea de persecuție permanentă împotriva acelor, cari vor să rămâie ceea ce au fost ab antiochi.

Această stare de lucruri ne autorizează să susținem, fără teamă de a fi desminșiți, că mult complicata chestiune a orientului este încă foarte departe de a căpăta o soluțiune definitivă. Toate statele balcanice în aparență se declară partizane unei politici pacifice, iar în realitate fac preparative, ca și când s'ar găsi deja în ajunul izbucnirii războiului.

In adevăr rapoartele politice actuale dintre statele balcanice nu sunt de loc normale, nici amicale, cum ar trebui să fie între națiuni, cari doresc să inaugureze cu adevărat o eră de pace și de prosperitate la ei acasă. Aceasta, după cum vom vedea mai departe, nu s'a produs, din nenorocire, nici între statele semnatare ale tratatului din București.

Să ilustrăm prin exemple, prin exemple concrete, exactitatea aserțiunilor noastre.

Rapoarturile turco-grecești sunt de natură a ne îndritui, că cele două țări nu vor aplană dilerendele dintre ele pe cale amicală, cu toată dorința expresă a acelor cari în ca pacea să nu fie turburată printr'un al treilea război în Orient.

Dacă ar fi să judecăm situația politică din Grecia și Turcia după declarațiile oficiale ale celor două țări, chestia insulelor nu va căpăta o soluție pacifică. Intransigența Greciei nu se modifică în chestia insulelor, cu atât mai mult cu cât flota ei este superioară celei turcești. Pe de altă parte Turcia nu o poate ataca pe uscat, căci aceasta ar însemna să violeze tratatul din București și România n'ar permite aceasta sub nici un cuvânt. De altfel lui Talaat Bey i s'a spus verde că o atacare a Greciei pe uscat adecă prin Bulgaria ar provoca o intervenție militară a României.

Ceva mai mult. Imprejurările fiind și de astădată cu totul favorabile Greciei, iscusitul prim-ministru Venizelos, nu numai că nu restituiește

Turciei insulele Mitilene și Chios, ci face dificultăți și la restituirea celorlalte trei, Imbros, Tenedos și Castelarizo, până când sublima Poartă nu își va lua solemn angajamentul că va înceta cu prigonirea sistematică a populațiilor grecești din Tracia.

Din acestea se deduce până la evidență că raporturile turco-grecești sunt foarte încordate și numai o intervenție armată ar putea da o soluție definitivă.

Rapoarturile greco-bulgărești au fost și vor continua să fie rele până când Grecii nu vor modifica regimul de teroare la cari sunt supuse nenorocitele populații din Macedonia. Să fie incredințați regele Constantin și inteligentul său prim-ministru Venizelos, că un popor tenace, după cum este poporul bulgar din Macedonia, nu se poate suprima numai printr'o trăsătură de condei.

Dar ceea ce surprinde cu drept cuvânt pe toată lumea este faptul, că nici raporturile greco-sârbești nu sunt amicale cum ar trebui să fie și aceasta din cauza atitudinii patriarhiei din Fanar, care nu recunoaște restaurarea patriarhatului din Ipek. In aceasta chestie dreptatea este din partea patriarhiei, deoarece Ipek este un centru muntenegrean și nu sârbesc și apoi patriarhatul din această localitate nu a fost suprimat, după cum pretind Sârbi, ci mutat la Carlovitz. Ori în nici un caz Sârbi nu pot să revendice un drept, care nu mai există.

In cercările politice și diplomatice de aici se afirmă că neînțelegerile dintre Sârbi și Greci au la bază nu chestia patriarhatului din Ipek, ci chestia comunităților ortodoxe din Macedonia-sârbească, cari au fost sub autoritatea spirituală a Fanarului și Serbia nu numai că nu recunoaște existența lor, ci le confiscă școlile, bisericile dimpreună cu toate veniturile lor.

Sârbi sunt mai șoviniști, ca să nu zic mai stupizi decât prietenii lor Greci în chestiile naționale. De altfel și unii și alții n'au conaționali în teritoriile anexate și se ceartă pentru o populațiune negrecescă și nesârbească, care e persecutată sub toate chipurile și felurile, ca să fie desnaționalizată.

Nici raporturile turco-bulgărești nu sunt amicale în adevăratul înțeles al cuvântului. Și în Turcia și Bulgaria conaționali respectivi sunt prigoniiți și scoși în afară din legile statului. E de notat că o consecință imediată a acestor neînțelegeri dintre statele balcanice este prigonirea sălbatică la cari sunt expuse mai cu deosebire populațiunile pașnice și harnice. La toate aceste anomalii, dacă adaugem și anomalia din Albania am avea tabloul desăvârșit al situației precare și intolerabile din balcani. Din fericire față de situația anormală din statele balcanice, lealitatea politică și diplomatică a României s'a manifestat, spre mândria ei, în chipul cel mai eclatant.

In adevăr România consecventă menirii sale istorice în orient a stătut rând pe rând pe tot balcanicii să renunțe definitiv la politica lor de aventuri de până acum și să caute să cultive raporturi amicale între ele, căci numai în acest fel se pot consolida și prospera.

In special Turcilor li s'a dat statul, ca să nu caute a turbura pacea și a se înțelege prleteneste cu Grecii în chestia insulelor și mai ales să înceteze cu persecuțiunea împotriva elementului autohton din Tracia, care orice s'ar zice, este cu secole mai vechi decât Turcul în țara lui. In special Take Ionescu a fost pe cât de franc, pe atât d'ecategoric în această privință, atrăgând atenția lui Talaat Bey, că nimic nu are de câștigat Turcia prin politica sa anticreștinească. Dimpotrivă să nu se uite că are totul de pierdut. Europa fiind creștină nu va tolera ca acolo unde e crucea să mai vie semiluna.

In chestia albaneză bărbatii de stat ai României au fost și mai energici față de Turci, cari — nu mai este secret pentru nimeni — lucrează să aducă pe tronul Albaniei un domnitor musulman. România știe, că promotorii insurrecțiunii din Tirana sunt emisarii tinerilor turci cu toate desmințirile date. Toți șefii mișcării

Gemal Bey, Midat Sukri Bey și Arif Hikmet Bey au lucrat și lucrează cu asentimentul și mijloacele bănești din Constantinopol.

De altfel aceasta reese și din scrisoarea lui Semal Bey, oîșter superior în armata otomană, publicată în ziarul „Tanin” oficiosul guvernului otoman.

Mișcarea din Tirana este opera celor din Sтамbul precum cea din sudul Albaniei este opera celor din Atena cu toate desmințirile lui Talaat Bey și ale lui Venizelos.

Faimosul Zografos, despre care s'a spus, că lucrează din propria sa inițiativă și împotriva lui Venizelos, a fost ales deputat în Grecia ca candidat al guvernului M. S. regelui Constantinos!

Solidaritatea mai mare și unitatea de vederi mai perfectă între guvernul din Atena și cel din Epir, nu se putea caracteriza decât prin alegerea lui Zografos ca deputat, nu în Epirul autonom, ci în Grecia veche.

Totuși dată fiind lealitatea politică a României față de balcanici și în deosebi față de Grecia și Turcia, sperăm, că aceste state vor renunța la politica de aventuri și vor lăsa pe bieții Albanezi să se desvolte în libertate sub auspiciile priceputului lor domnitor prințul Wilhelm de Wied.

Socotim, că toate măsurile luate de sublima Poartă în favorul elementului creștin din Tracia, de a se pune capăt persecuțiunii de până acum, sunt consecința staturilor prietenești date lui Talaat Bey, cu ocazia vizitei acestuia la București, unde a fost primit cu cea mai sinceră simpatie și onorurile cuvenite unui înalt oaspe al României. Totul ne îndrituiește să credem, că Turcia va conta pe staturile înțelepte ale guvernului român, știut fiind, ca cel mai firesc prieten al Turcilor nu poate fi decât poporul de sub conducerea marelui căpitan regele Carol I.

Fatih.

Misiunea ministrului albanez Murat bey Toptani la București. Ni se scrie din București cu data de 13 Iunie n.: De câteva zile se găsește în orașul nostru d. Murat bey Toptani, un fervent apărător al prințului Wilhelm al Albaniei. Este văr bun cu Essad-pașa, însă este dușman al acestuia pentru trădarea lui odioasă față de neamul și mbretul (regele) său căruia i-a dat besa (jurământ).

Murat bey a venit în București României cu o misiune din partea prințului pe lângă curtea regală a României. A fost primit în audiență imediat de principesa Maria la Cotroceni și a doua zi de M.M. regele și regina cu care s'a întreținut mai bine de o oră.

D. Toptani a fost foarte entuziast de modul cum a fost primit de M.M. LL. și de viul interes ce-l poartă Suveranii noștri pentru nepotul lor. Intre altele regele Carol l'a asigurat pe d. Toptani de viitorul Albaniei că, contrar știrilor tendențioase lansate de unele ziare, Albania va intra în cursul ei normal și va progresa ca toate celelalte state balcanice. Trebuie însă răbdare și tenacitate pentru a face față împrejurărilor actuale.

Din convorbirile avute cu dânsul am înțeles că Essad-pașa a vrut să arunce Albania într'un haos din care cu greu putea să iasă. Noroc însă că s'a simțit și s'au luat măsurile dic-tate de împrejurări. Dânsul se face vinovat și prin aceea, că nici nu s'a sinchisit măcar să trimeată puști și munițiuni la Corița unde erau cerute telegrafic cu atâta insistență de către prefectul Coriței, cu toate că 10,000 de puști și munițiuni au stat în port 3 săptămâni. Dacă erau trimise puștile din vreme la Corița, nu era să se întâmple atacul dela Colonia și Nico-lița cu care ocazie Grecii au distrus toate satele din acele părți în număr de 38. — In tot acest timp agenții panielismului erau la Durazzo cu cari avea mereu întrevederi oamenii lui Essad.

D. Toptani a avut încă o misiune de foarte mare importanță, pe care nu o putem da azi publicității, pentru alte considerațiuni.

D. Murat bey Toptani după ce a avut și o întrevedere astăzi la orele 11 a. m. cu ministrul Austro-Ungariei, a plecat pentru Viena cu

parența că ele-
lt mai superior
or nemaghiare
nici decum nu

ambasadorul
irăși postul și
iena v. Tschir-
nteles să câștige
nte. Se vorbește
ambasadorul v.
de tron austro-

„Die Zeit” pu-
Ministrul nostru de
delegațională a de-
le despre o răcire
cum va trebui să se
n așteptarea vizitei
e externe Sassonow
Ballplatz nu pot fi
de lucru numai cu
mplu ori ce vină li
rte roșie”, care e
te roșie” ne arată
interesele României
nic o atitudine ne-
I. Români ar trece
ră amenință să ur-
care să îndepărteze

am ca și mai înainte,
în timpul din urmă,
provocat displăcerea
inându-se pentru un
algară cu prietenia
România sunt două
face o politică con-
a la București și în
Greciei din război.
interese pentru a-
mai puternică decât

ceste temeri pentru
rea de Rusia.
după congresul dela
ti pentru ca să că-
ar acum Sassonow
nastre ca să recă-
Greșeala Rusiei a
Bulgaria.
e a recentelor mo-
i a întrevederii dela

e fără multă pa-
câteva momente
a înclăștată me-
Orăștiei. (Numai
e; cari au rămas
!!!?)

elul Herbay, Ga-
organizator Ro-

elul Herbay spu-
meia română, a-
re aplauzele pu-
șile. Romeo Dan
zator local pen-
ră în numele C.
Dr. Aurel Vlad
ntru deosebitele
tului; iar pentru
rată în jurul or-
de argint dlor
... etc...” Liniște
rului apare un

mult după con-
at și pe la clubul
zase concursul.
otivul supărării:
— pierderea cu
ar sunt mulți și
mișcat!...

Băieții fac haz pe socoteala unei scrisori dela un fruntaș din Orăștie, care cere clubului să mai dea câteva medalii unor membrii de-ai comitetului aranjator, căci de... oamenii sunt senzibili!... adecă aceia cari n'au primit și cari cred că și ei au contribuit cu munca lor, la deficit...

„Medalii nu mai sunt” — îmi spune secretarul G. Deac.

— „Am ajuns în corn de capră... da, să mai comandăm câteva medalii pentru toți câți au fost de față în public?...”

Răspunsul — vine cam anevoie. In fine simpaticul viceprezident al clubului Dr. Nemes desleagă nodul gordian:

„Domnilor! adevărat, că deosebire nu putem și nu-i permis să facem, dar egalitatea se poate ajunge și pe altă cale: simplaminte, revocăm și acelea, pe cari le-am dat...”

Tot în Cluj am auzit'o și asta: Rezultatul material e cunoscut: 1020 cor., și cifrele nu mintesc, dar rezultatul moral dă material de frumoase discuții. In Cluj se află și un director de garaj care e cunoscut ca mare neprieten al sportului: Cu atât mai mare a fost uimirea sportivilor, când un membru vine și anunță noutatea: „Ei, vedeți, cel puțin rezultatele morale sunt splendide: Iată și Dr. S. a prins chef de sport!”

— Zău așa?

„Da, da! Incă ieri s'a — dus cu plutele”...

Ch X 2 + s.

trenul de 5 p. m. unde va fi primit în audiență de către cont. Berchtold.

Din Viena va merge direct la Durazzo pentru a comunica prințului rezultatul întrevederilor avute. — **Cicerone.**

Regele Greciei va vizita pe regele României. Ni se comunică din București că, dacă diferendul greco-turc nu se va aplană, regele Constantin al Greciei va merge la Constanța, unde va avea o întrevedere cu M. S. regele Carol. Această întrevedere e în legătură și cu proiectata logodnă a A. S. R. principesa Elisabeta a României cu diadoulul grec.

Tot la acest loc publicăm și următoarea telegramă pe care femeile române din Corița (Albania) au trimis-o A. S. R. principesa Maria a României:

„Femeile române din Albania de sud lovite și îngrozite de sălbătăciunile Greciei dușmane, roagă în genunchi pe Maria Ta să nu învoiască o neiertată uniune”.

Societatea femeilor române din Corița. Președ.: Polixena Balamaci, secretară: Elena Balamaci, casieră: Ana Cican, consiliere: Sofia Geca, Steliana Carabuzi, Ganula Caramitru, Olimpia Dumitrescu și Zoia Talabacu.

Konopisch. O știre prizărită în coada unei fastuoase dări de seamă, vestea că deodată cu vizita făcută de împăratul Wilhelm rarității de plantații meridionale din grădinile Konopischului, moștenitorul nostru a invitat pe mai mulți aristocrați *poloni* și *bohemi*, pentru ca să-l prezinte împăratului. De aristocrați maghiari nu se face nici o pomană. Ce-o mai fi și asta?

Interpelația dlui Dr. Ștefan C. Pop

în chestia disolvării adunării populare dela Alba-Iulia.

Poporul asculta cu cea mai mare atenție vorbirile deputaților Dr. Teodor Mihali și Dr. Alexandru Vaida. După aceea a vorbit fostul deputat dietal Dr. Aurel Vlad. În cursul vorbirii acestui orator a apărut, Iosif Roșca căpitanul orășenesc al municipiului Alba-Iulia, apropiindu-se de masa prezidențială, a înrebat cine e președintele.

Când s'a prezentat protopopul gr. or. Tecelescu i-a adresat cuvintele următoare: „Jandarmii mă înștiințează că aici se spun vorbiri agitatorice; vă fac atenți domnilor să vă rețineți dela astfel de vorbiri altcum disolvă adunarea.” La acestea președintele a zis: „domnule căpitan binevoiește a fixa cine, și ce fel de vorbire a spus și noi îndată vom lua măsurile necesare”. Abia a spus cuvintele acestea, când ieșit din fire s'a apropiat la spatele căpitanului orășenesc Roska Iános, pe atunci locțiitorul primarului, și a strigat către mulțime și către masa prezidențială: Sublocotenentul jandarmeriei mi-a adus la cunoștință că aici se țin vorbiri agitatorice, și a somat președintele să disolve adunarea poporală, altcum o va disolve el. Dar abia a zis acestea și a disolvat adunarea poporală și la moment au pășit în activitate jandarmii, așa încât nu a fost timp nici ca să facem cunoscut poporului: ce s'a întâmplat; nu a așteptat nici măcar atât ca să-l lămurim, cum căpitanul jandarmeriei ne-a îndrumat în aceeași clipă să nu se țină vorbiri agitatorice, căci altcum disolvă adunarea. Fără să reflecteze la vre-un cuvânt de lămurire s'a îndepărtat, și jandarmii și-au început îndată activitatea.

Dar mai înainte de a trece la starea faptică a interpelației mele, îmi iau voie a face cunoscut câteva dispoziții din ordinațiunea ministrului de interne dată sub Nr. 430/1913, ca aplicându-le la procedura comisă în contra noastră la Alba-Iulia, să putem stabili că amestecul primarului orășenesc nu a fost îndreptățit nici din punct de vedere formal nici obiectiv. E prea natural, chiar și d. ministru de interne accentuează în ordinațiunea sa, că dreptul de întrunire e unul dintre cele mai de căpetenie a drepturilor de libertate cetățenească, și că scopul acestor ordinațiuni e să asigure tutu-

rora exercitarea drepturilor politice; mai accentuează și ține să atragă atenția oficiilor și organelor administrative, că atunci vor purcede întru apărarea drepturilor de libertate cetățenească, când vor asigura exercitarea nelimitată a acestor drepturi.

On. cameră! Nu cercetez dacă d. ministru de interne are dreptate când afirmă că ordinațiunea aceasta asigură și chiar garantează aceste drepturi de libertate; eu am desvoltat în acest parlament, că chiar reduce dreptul de întrunire la minimum posibil. Scopul meu e să arăt că nu se respectează nici dreptul de întrunire redus la acest minim, ci în foarte multe locuri îl sugrumă în modul cel mai brutal.

On. cameră! Ce spune această ordinațiune? Spune că adunarea trebuie anunțată poliției. Poliția ia la cunoștință anunțarea adunării, dacă scopurile adunării nu sunt în contra legilor, și ținerea ei nu va periclita ordinea și siguranța publică. Poliția e reprezentată la toate adunările publice prin vre-un delegat al său. Dar lucrul de căpetenie e următorul: delegatul e dator să fie cu băgare de seamă la decurgerea ședinței, în caz de agitare în contra constituției, legii, sau a ordinii publice, sau în caz de conturbarea ordinii, să provoace președintele să impiedece, iar în caz de lipsă să disolve adunarea; și dacă provocarea nu ar avea succesul dorit, să declare adunarea de disolvată, și în cazuri extreme să o și disolve luând în ajutor forță brachială.

Așa dar dreptul minimal ce ni l'a mai lăsat d. ministru în ordinațiunea sa referitoare la dreptul de întrunire, o garantează ordinațiunea ministerială prin faptul, că în orașele municipale numește oficiul polițial de for, căruia trebuie anunțată adunarea. Acesta e chemat să ia la cunoștință sau nu o ia la cunoștință, acesta e chemat să se reprezinte prin vre-un delegat, și delegatul e organul care declară, dacă s'a conturbat ordinea de drept, care involva în sine detragerea cuvântului și disolvarea adunării.

Cercul de acțiune a oficiilor e fixat aici hotărât, în un fel care exclude ori ce îndoială. Forul care încuvintează ținerea adunării e poliția, căpetenia ei sau delegatul ei. Ce s'a întâmplat aici? Căpitanul poliției, care nu era de față și pe care inteligența de acolo l'a rugat să asiste pentru că știe corect românește, a răspuns, că nu se prezintă, pentrucă e convins că românimea de acolo e ordonată și știe datorința, dar va fi reprezentat prin altcineva. Acest căpitan de poliție, care nu a fost prezent, se ivește într'un anumit stadiu al pertractării, și spune că, după ce l-a ajuns la cunoștință că s'au ținut vorbiri agitatorice, să grijească ca astfel de lucruri să nu se mai continue, altcum disolvă adunarea.

Cred că trebuie să fixăm acest punct, acest stadiu al afacerii și din analizarea acestuia să judecăm dacă locțiitorul primarului a purces legal sau ilegal. D. ministru de interne ar fi putut deja stabili acest fapt în ședința trecută, când a avut bunăvoința să răspundă la întrebarea dlui deputat Desbordes Ernő, fiindcă singur a dat ordinațiunea, și d. ministru știe de ordinațiunea aceasta, și conform acestei ordinațiuni locțiitorul primarului nu avea dreptul să se amestece în afaceri. Locțiitorul primarului s'a purtat atât de îngâmfat, că nici nu a dat vre-o atenție rugărilor noastre, ca să stea cel puțin o minută să-l lămurim, și apoi, eventual, atunci să se hotărască definitiv pentru disolvare; zădarnic l'am rugat, să ne dea cel puțin atât timp să lămurim poporul și să-l trimitem acasă. Prin acest procedeu a comis nu numai păcatul abuzului potestății oficiale, ci și crima descrisă în paragraful 472.

On. cameră! Dreptul de întrunire e focarul constituției în o țară constituțională. Nici nu se poate vorbi de constituție în o țară, în care nu se respectează dreptul de întrunire; și contele Ștefan Tisza se duce la adunările populare să-și câștige aderenți, tot acolo se duce și d. ministru de interne, acolo se duce tot omul politic; acesta este forul, acesta este terenul, în care se degajează viața politică. De aceea se trudes toate statele să garanteze acest drept prin legi, sau prin legății de o valoare egală cu a legilor.

Contele Ioan Pongrácz: Dar nu pe seama agitatorilor!

Ștefan C. Pop: Corect, nu pe seama agitatorilor. Dar atunci binevoiește....

Contele Ioan Pongrácz: Dar eu nici nu le-ăs concede!

Președintele: Linște dlor deputați!

Ștefan C. Pop: On. cameră! La noi acest drept e statuat prin ordinațiune ministerială. Chiar d. ministru ne spune că a îndrumat organele subalterne să respecte aceste drepturi, însuș arată forurile competente, înzestrate cu cerc de activitate în această afacere, iar acum putem constata că în contra acestei ordinațiuni s'au amestecat doi factori necompetenți în afacere. Un factor e jandarmeria, al doilea locțiitorul primarului.

Și e un lucru ușor de înțeles că nici căpitanul poliției, nici locțiitorul primarului, nici sublocotenentul de jandarmi, cari s'au amestecat, nu au fost de față la adunare, unde s'au ținut vorbirile și când a fost vorba de stabilirea responsabilității, atunci unul anunță că pe el l'a înștiințat jandarmeria; iar când am întreat pe sublocotenentul de jandarmi, ne-a răspuns: „mă rog eu nu înțeleg limba valahă, m'le mi-a spus un fecior, că acolo agliteză”. Și așa mai departe.

Și, îmi dați voie să cred că, acest drept, nu poate fi devalvat, ca să stabilească un fecior dela jandarmi, care vorbire conține expresiuni agitatorice și ca el să fie judecătorul conținutului vorbirei.

Un glas: Nu a fost așa!

Ștefan C. Pop: Îmi dați voie, ceea ce spun, spun din propriile mele experiențe și eu nu am spus neadevăruri niciodată în această cameră.

On. cameră! Dacă vrem să judecăm în mod nepărtinitor, ce privește procedura acestel afaceri, trebuie să admitem, ca un lucru dovedit, că locțiitorul primarului la adunare a fost un străin, care nu a avut nici un drept de dispunere, și cu atât mai puțin drept să dispună a avut după ce căpitanul poliției și-a spus verdictul său.

Dar ce m'a îndemnat și mai mult să iau cuvântul e în legătură cu rapoartele pe cari d. ministru de interne a ținut de bine să le citească aici, și cari rapoarte în general și în esența lor nu corespund realității. (Sgomot și mișcare.)

Di ministru de interne printre altele îi impută dlui Dr. Aurel Vlad vorbele următoare (cetește): „Frații mei de un sânge! Până acum a trebuit să fim Maghiari, dar nu peste mult va sosi ora mântuirii, atunci vom scăpa de Maghiari. (Strigăte la dreapta: Imfamil!) Grijiți, fraților, țineți laolaltă: noi nu trebuie să ne temem; noi suntem în majoritate; dacă socotiți împreună pe Slovaci, Sași, Ovrei, Sârbi și pe Unguri — și atunci tot Români sunt mai mulți; noi vom învinge! Nu cunoaștem limba ungrească, aceasta-i limbă străină pentru noi, noi trebuie să vorbim numai românește. Vrem ca limba oficială să fie aici cea românească!”

Ouor. cameră! Di Dr. Teodor Mihali în chestia aceasta a făcut declarații corespondenților de ziare și a spus pe cuvântul lui de onoare că acest raport nu corespunde adevărului. Di Dr. Iuliu Maniu fost deputat dietal, care a tratat cu dl prim ministru, de asemenea a declarat pe onoare. Și eu declar pe onoarea mea aici în parlament, primind asupra mea orice consecvență, că nici un singur cuvânt, ce se impută dlui Dr. Vlad, nu s'a rostit acolo.

Căci, onor. cameră, dacă aceste vorbe ar fi fost rostite, atunci dl ministru de interne imediat trebuia să ia dispozițiuni, și dacă nu au fost rostite, trebuia imediat să dea deslușiri în parlament, dar nu avea drept nici un moment să lase acuza asupra noastră. Așa ceva nu s'a auzit acolo, aceste vorbe nici într'o formă nu au intervenit, declar pe cuvântul meu de onoare, măcar o mie de denunțanți să afirme contrarul. O spun pentrucă eram în apropierea lui imediată, ca oratorul următor, care avea datoria să fie atent. Cine cunoaște pe acest om acela știe că el nu a putut face niciodată astfel de declarații, cari intenționează distrugerea statului și nimeni nu a fost acolo atât de mărginit și prost, ca să le facă. Nu a vorbit el mult de legea electorală, care a calificat-o de tendentioasă, cât mai ales a condamnat arondarea nouă a circumscripțiilor electorale și cu datele dlui ministru a arătat că nu numai în comitatele unde sunt proporțional mai mulți Români, ci și unde alegătorii români sunt în majoritate, unde sunt 60% Români, iar

ceilalți împreună cu Maghiarii, Sașii și Ovreii împreună nu fac...

Contele I. Pongrácz: Totuș a fost ceva! (Mișcare, ilaritate.)

St. C. Pop: Am zis că acolo unde Românii reprezintă 60%, chiar în senzul declarației dlui ministru ar trebui ca majoritatea circumscripțiilor electorale să ni se cuvină nouă și acest procedeu l-a asemănat cu acea curte întortocheată, în care noi am fost infundați și a zis că așa de nedrept e acela, precum e curtea de strâmbă și în privința aceasta a avut expresiile de condamnare, dar din ce am cetit aici, nici un cuvânt nu a folosit.

Intre astfel de împrejurări întreb a fost corectă procedura ca un primar substituit, neluând în seamă dispozițiile căpitanului de poliție, numai vorbind de departe să se rezească la lume și, ca o mare putere, să disolve adunarea poporală. (Sgomot.)

Contele I. Pongrácz: În orice caz a avut motiv!

St. C. Pop: Mă rog de iertare, dacă dl deputat ar istorisi faptele observate la o întrunire a lui, unde a fost de față, atunci eu nu mi-aș permite să trag la îndoială corectitatea celor spuse de dânsul. (Mișcare la dreapta.)

Contele I. Pongrácz: Eu nu trag la îndoială corectitatea, ci afirm că în orice caz a avut motiv.

St. C. Pop: Am spus ce s'a petrecut.

Contele I. Pongrácz: Aceasta e concepția d-tale, ceeaaltă e a mea.

St. C. Pop: Există o concepție, care stă deasupra noastră. Aceasta concepție e pronunțată în ordinațiunea min., care stabilește autoritățile cari au drept de amestec și de dispunere. Chiar de aceea am îndrăznit să iau cuvântul, pentruca să stabilim, că are acest drept fiecare, are oare acest drept consilierul, plutonierul de jandarmi, jandarmul, sau chiar și păzitorul de stradă? Aceasta doresc să o știu, căci în sfârșit e necesar în fiecare țară ca sau legile sau ordinațiunile să normeze procedura. Eu nu pot să știu ce declarații să fac aci, ci numai din lege pot găsi, care e autoritatea, care are drept de dispunere. (Sgomot la dreapta.)

D. ministru de interne a avut bunăvoința să ne spună cât de mult îi zace la inimă, ca să fie pace și cât de mult condamnă procedurile, cari au de scop numai să agite poporul și așa revoltat din cauza sărăciei. Suzați, dar eu sunt de convingerea că exercitarea drepturilor politice încă nu e agitație, iar fiecare cetățean are datoria să se folosească de dreptul care i-l dă constituția.

Nu pot să pășesc pe un teren cu care n'am de a face. On. cameră! Totuș doresc să recomand în atențiunea dlui ministru de interne, că noi convocăm acest popor pentru ca să-l luminăm asupra drepturilor lui. (Voci: Aha!)

Bar. Podmaniczky Endre: Asta-i asta!

St. C. Pop: ...să-i luminăm asupra datoriilor lui. (Mișcare.)

Poporul acesta vine și atunci, când toți sunt contra lui, el se înfățișează. Și de ce? Pentrucă probabil pe noi ne ține...

Contele Pongrácz Iános: De profeți, de mântuitori!

St. C. Pop: de depozitarii drepturilor, aspirațiilor lui. (Mișcare) Vine acest popor, pentrucă dela noi n'a auzit cuvinte cu cari am fi agitat împotriva ordinii în stat (Contrațiceri zgomotoase).

László Mihály: București!

St. C. Pop: Dacă lui Aurel Vlad nu-i este permis să spună cuvintele, cari le-am citat eu, atunci nu-i este permis nici unei autorități, nici unui organ al acesteia, nici nimenui altuia ca să scoarnească acest material de acuză, cu scopul de subminare a renumelui bun al unui popor și al conducătorilor. (Sgomot.)

On. cameră! Dacă aceasta se întâmplă în astfel de afaceri și se continuă cea mai riguroasă cercetare, d. ministru de interne ar fi trebuit să îndrepte atențiunea, ca cercetarea să se întindă și asupra circumstanței: cum s'a putut întâmpla că subcăpitanul de poliție, care stătuse lângă orator n'a adresat nici un cuvânt de admoniare către președinte, n'a găsit despre nici o expresie rostită, că e îndreptată împotriva ordinii de stat? Ar fi trebuit să-i dea atențiunea la întrebarea: cum e posibil ca adu-

narea să fie disolvată de elemente, de autorități cari înseși au declarat, că n'au auzit ce s'a petrecut, cari numai atunci sosiseră acolo, în fugă?

Intre astfel de împrejurări eu cred, că n'a fost vorba de respectarea și garantarea dreptului de întrunire, ci despre atacarea în chipul cel mai brutal al acestui drept, pe care în primul rând primul ministru e chemat să-l apere și încă cu cea mai mare energie, dacă vrea să-l ținem ca pe un apărător al legii. Căci dacă se țin vorbiri agitatorice, întreb onor. cameră, când și între ce împrejurări a scăpat de pedeapsă oricine dintre noi, care a uzat de vorbe agitatorice? Eu nu vreau să înzist mai mult asupra acestui caz, ci îl rog foarte mult pe d. ministru de interne să apere cel puțin ce a creat el însuși, (Mișcare) să păzească cel puțin executarea strictă a acelei ordinațiuni ori circulară, care el însuși a edat'o și despre care a spus că garantează drepturile de libertate ale cetățenilor.

Astfel, dle ministru de interne, se zice că noi agităm și amărăm poporul care-i atât de amărit, emigrează și noi am voi să-l reținem în patria aceasta. Fii convins — vorbește un bărbat, nu un agitator (Mișcare) — că mai triste și amărite figuri nu am mai văzut ca atunci, când jandarmii—cărora le-am strigat să fie cu băgare de seamă căci suntem într'o curte sucită, să fie indulgenți și să aștepte până ce poporul se va îndepărta liniștit — împingându-i, insultându-i, ba ce e mai mult, unele grupuri, după cum aud, ducându-le până la ieșirea din oraș, iar dl primar ar fi zis: Afară, afară din orașul meu cu Valahii aceștia! (Mișcare, contrațiceri.)

Dacă dl ministru de interne ar fi fost acolo și ar fi văzut fețele acelea, și ar mai fi văzut rânjetul de bucurie al anumitor elemente din Alba-Iulia, când ne alungau pe noi de acolo — atunci cred că și sentimentul de drept al dlui ministru de interne s'ar fi revoltat.

On. cameră. N'am să mai întind vorba: Vă cetese interpelația, dar mai naime am să dau cetire §-lui 475. cetit de mine. (S'auzim! — Oratorul citează textul legii.) Iar § 472 declară:

„Crima abuzului de putere oficială se comite prin faptul, că funcționarul uzează fără motiv de putere armată, sau îi cere intervenția”.

Domnul acesta a fost un străin cu desăvârșire în acel domeniu. N'a fost îndreptătit să dea ordin jandarmeriei, să scoată pe oameni din curte, cu puterea.

Pentru toate acestea voi cere în interpelația mea urmărirea celor ce au comis abuz, asemenea și acelor, cari răspândesc vești false, și astfel, acuzând pe nedrept, îl seduc pe dl ministru să pornească anchete, ce pot avea urmări grave.

Iată interpelația mea: (S'auzim!)

1. Are cunoștință dl ministru de interne, că alegătorii din com. Alba-inferioară au convocat la Alba-Iulia o adunare poporală pe ziua de 31 Iunie, și că poliția a dat autorizație pentru ținerea adunării?

2. Are cunoștință că d. Roșca, ajutor de primar a imprăștiat această adunare compusă din peste 8000 de oameni, călcând în picioare decretul ministerial Nr. 430/1913. B. M. eln., și făcând abuz de competență, prin aceasta și prin somarea jandarmilor să scoată din curte pe oameni?

3. Are cunoștință, că în baza §-lui 7 din decretul citat numai reprezentantul și delegatul poliției este îndreptătit să someze pe president, ca acesta să dizolve adunarea, și numai dacă presidentul se împotrivesc, este îndreptătit el, reprezentantul, să facă disolvarea?

4. Are cunoștință că ajutorul de primar a făcut disolvarea sub cuvânt, că el a fost somat din partea oficerului de jandarmi, care amenințase ca la din contra va disolva el adunarea?

5. A fost în drept M. Roska ajutor de primar, să disolve adunarea fără să fi cerut una ca asta căpitanul poliției? Este el în drept să dea ordin jandarmilor pentru maltratarea cetățenilor pașnici.

6. Are cunoștință dl ministru că B. Dergan, reprezentantul poliției la adunare n'a făcut nici o obiecțiune împotriva cuvintelor ce s'au spus din partea oratorilor.

7. Este în drept oficerul de jandarmi sau alt jandarm, să ceară disolvarea adunării, când e de față reprezentantul poliției, și să amenințe, că dacă nu se va face disolvarea are să o facă el?

8. Este în drept oricare jandarm să censureze cuvântarea oratorilor și să constate în mod suveran dacă se comite sau nu agitație. Este el în drept să disolve o adunare pe baza asta.

9. Va ancheta dl ministru în modul cel mai sever, cine a trimis raportul tendențios, cine l-a falsificat, și dacă nu cumva disolvarea adunării s'a intenționat înainte?

10. Va dispune dl ministru ca pe viitor libertatea de întrunire, redusă la minim, să se respecte de autorități?

11. Va porni dl ministru cercetare disciplinară în contra lui M. Roșca și în contra jandarmilor?

12. Va da instrucții parchetului, ca să tragă în fața legii pe al dollea primar M. Roșca pentru abuz de putere prevăzut în §§ 475 și 472 al codului penal?

(Răspunsul ministrului, mâne. Red.)

Intrevederea dela Constanța.

Vizita țarului Rusiei în România.

— Dela trimisul nostru. —

Constanța, 14 Iunie.

Azi, Duminecă, țarul Rusiei, Nicolae II Alexandrovici, însoțit de întreaga Sa familie a călcat pe pământul României. Această vizită împărătească are, pe lângă caracterul său de nobilă curtoazie, o semnificație măgulitoare pentru amorul propriu al României. Dacă nu pentru prima oară un țar al Rusiei trece pe pământul României, pentru prima oară un țar a venit aci ca oaspete.

Această vizită, făcută la un scurt interval dela evenimentele petrecute în Balcani, este omagiul pe care puternicul suveran rus, inițiatorul conferinței de pace dela Haga, a venit să-l aducă M. S. regelui Carol al României, pentru politica înțeleaptă, care a condus la tratatul de pace dela București...

Pregătiri. Decorarea orașului.

Trupele ce urmau să defileze cu ocazia vizitei țarului, au făcut Vineri seara o defilare de probă în tabăra dela Anadolchiol în fața dlui general Georgescu, comandantul corpului V de armată. Ieri, Sâmbătă, aceleași trupe sub comanda dlui general Socec au defilat în fața A. S. R. principelui Ferdinand și a dlui prim-ministru Brătianu, a dlor miniștri Duca și Anghelescu și a întregului stat major al corpului V de armată. După defilare, care a durat dela orele 8 până la 9 și jumătate di-

mineața, s'a făcut o probă de repartizare a trupelor pe trotoarele de pe străzile principale, pe unde avea să treacă cortegiul regal și imperial. Tot ieri, Sâmbătă, au sosit în localitate trei aeroplane, precum și aviatorii Popovici și Capșa, cari azi, Duminecă, au făcut sboruri în fața țarului.

Orașul era luminat feeric. Intreaga piață este înconjurată de ghirlande de becuri multicolore, iar arborii din curtea palatului regal împodobiti cu becuri automate electrice. În str. Independenței s'au ridicat arcuri de triumf împodobite cu brad, iar la mijloc având pajura rusească și pajura românească făcută din becuri. Arcurile de triumf poartă următoarele inscripții: „Bine ați venit!” și „Dumnezeu păzească pe țar!”

Mai sunt împodobite cu brazi și becuri bulevardul, străzile Sturza și Basarab, iar în dreptul căpitaniei este ridicat un nou arc de triumf pe care se află pajura rusească cu inițialele C. și N.

Cele trei pavilioane, unul la prefecură, altul lângă parcul „Regele Carol” și cel de al treilea la cazinou sunt construite în stil românesc. Platonul lor captușit cu mătășă ce reprezintă tricolorul rusesc și românesc. Pavilionul dela parcul „Regele Carol” și cel de lângă cazinou, reprezintă pe din afară sculpturi în ghips. La pavilionul dela prefecură sculpturile în ghips sunt în interior.

Paza militară a orașului s'a făcut în șase sec-toare. La primărie s'au împărțit bilete de tribune și trotoar, iar pentru libera circulație n'au obținut bilete decât reprezentanții autorităților și ai presei.

Ieri, Sâmbătă, a sosit în port remorcherul „Leodocol”, debarcând 32 poliști ruși și un numeros personal din serviciul țării.

Afluența în oraș. Sosirea prințului Carol și a altor persoane oficiale.

Cu trenul de 10 au sosit ieri, Sâmbătă, seara parte din persoanele oficiale, dnii miniștri Costinescu, Constantinescu, generalii Coandă și Bogdan, atașați la persoana țării, Nanu secretar general la externe, general Iliescu, secretarul general dela războiu și alții.

La ora 10 și jum. a sosit cu un tren special A. S. R. prințul Carol, care a fost întâmpinat de A. S. R. prințul Ferdinand, principesa Maria, dnii miniștri Duca și Angheliescu.

În oraș era o animație foarte mare. Toate oteu-rile pline.

Ieri, Sâmbătă, d. a. la orele 2 a sosit în localitate P. S. Sa episcopul Nifon al Dunării de Jos, însoțit de arhimandritul Puiu.

Înainte de sosirea familiei țării Rusiei.

Azi, Duminică, dimineața familia Imperială rusească a călcat pe pământul României. Sosirea țării și a familiei sale a fost întâmpinată cu o extraordinară pompă. Sunete de goarnă, bubuituri de tunuri, imnuri, muzică militară, trecerea unui întreg corp de armată, comanda militare, extraordinara pompă militară, murmurul îndepărtat al mării, toate concentrate într'un orașel, au dat serbării un fast extraordinar.

Dimineața la orele 9 toată lumea s'a postat la capătul cheului de debarcare, unde avea să aco-steze lahtul Imperial „Standard”.

E de observat că ziaristii au fost foarte favorizați, întru cât erau atât de aproape de țarul încât îl putea atinge cu mâna.

În fața pavilionului țării se adună miniștrii, ofițerii înalți, diplomații. Între ei se află și ministrul rus de externe Sasonow.

I se prezintă notabilitățile. Pavilionul acesta e legat cu pavilionul M. S. reginei printr'un coridor, pe terasa cărui se adună familia regală și princiară. Mai pe urmă sosește M. S. regele Carol. I se face o primire entuziastă, soldații îl primesc cu strigăte de „ura”. În văzduh se aude sgomotul aeroplanelor. Una după alta ies ca din norul două monoplane cu arpile decorate cu motive românești și trei biplane.

E un timp foarte frumos. Marea e liniștită, pe cer un soare frumos. Pe mare se află vasele, între cari și micul vapor regal „Mircea”, destinate să întâmpine lahtul „Standard”.

La orizont se ivesc vapoarele rusești...

Sosirea țării.

După câteva minute vine spre noi lahtul „Standard”. Țarul Nicolae stă răzimat cu mâna de barieră. Are haină de culoare albastru deschis, lângă el la dreapta e familia.

Marile ducese se mișcă în toate părțile și sunt vesele, micul țarevici se ivește după mamă-sa și privește cu curiozitate, comandantul vaporului își ia rămas bun sărutând mâinile înaltelor dame, țarul își răsuțește nervos mustața. Una dintre marile ducese îi arată țareviciului pe membrii familiei regale. Într'acestea lahtul atinge lin malul și se oprește.

Un aeroplan în semn de salut trece de-asupra lahtului Imperial.

În sfârșit țarul a debarcat la mal.

Pe cheul de debarcare, o companie de infanterie, cu drapel și muzică, a dat onorurile militare. Muzica a cântat Imnul Imperial rusec. Salutul a fost dat de către o baterie de artilerie, pe platoul care dominează raza. Bastimentele au fost sub marele pavoaz. Lângă garda de onoare se află: generalul comandant al corpului V de armată, generalul comandant al diviziei X-a, comandantul regimentului și comandantul batalionului din care face parte garda...

Țarul e de statură mijlocie. Are uniformă albă de marinar, purtând cordonul albastru al ordinului „Carol”. Are înfățișare plăcută. El pare însă nervos.

Membrii familiei, țarevna și cele două fete mai mici, au îmbrăcăminte de culoare rosa, iar cele două fete mai mari de culoare albă, având ambele pălării decorate la fel cu trandafiri. Țareviciul e vesel, poartă uniformă de marinar cu pantaloni lungi. Marile ducese sunt elegante, ba chiar frumoase.

Primirea.

Țarul și țarevna, precum și AA. LL. II., au fost primiți de către MM. LL. regele Carol și regina Elisabeta, înconjurați de AA. LL. RR. prinții și principesele României, la pavilionul construit pe cheul de debarcare. Primarul orașului Constanța a prezentat pâinea și sarea.

Regele și principii au uniformă rusească de colonel verde-rusească, regele are în mână bastonul de mareșal rusec.

Țarul Nicolae și regele Carol s'au sărutat de două ori. Regele Carol a luat de braț pe țarul țareviciul a luat de mână pe mică principesă Ileana, cea mai tânără mare ducă, după ce s'a prezentat, s'a sărutat cu frumoasa principesă Mărioara.

Majestatele Lor au trecut în revistă garda de onoare. Serviciul de onoare s'a făcut de către dnii general de divizie adjutant Coandă, inspector al artileriei, contraamiral Eustatiu, comandantul marinei militare, general de brigadă Bogdan, comandantul diviziei I de cavalerie, atașați la persoana țării și d. Nanu, ministru plenipotențiar, atașat pe lângă țarevna.

A urmat prezentarea înalților demnitari și a autorităților superioare. Țarul a avut pentru fiecare câte un cuvânt, dar ajungând la d. Const. Stere a trecut fără să zică un singur cuvânt. D. Const. Stere, se știe, este originar din Basarabia și din motive politice fusese condamnat și deportat pentru câțiva ani în ocnele din Siberia.

În timp ce M. S. regele prezintă țării pe înalții demnitari și autorități superioare, M. S. regina a prezentat țarevnei pe damele din aristocrația română. După prezentare, MM. LL. și AA. LL. imperiale și regale s'au dus la pavilionul M. S. reginei. După ora 11 domnișorii și familiile lor și persoanele cari au asistat la recepție s'au îndepărtat în automobile spre catedrală. Automobilele domnișorilor și a principilor României au fost precedate și urmate de câte un escadron din regimentul de escortă regală.

Comandantul corpului V de armată și comandantul cavaleriei, mergeau călare la cele două laturi ale trăsorei.

Toate clopotele bisericilor sunau.

Regimentul Țarul Nicolae II.

Sosiți la cordonul format de reg. 5 de roșiori din Dobrici, țarul încântat de frumusețea uniformei acestora și-a exprimat admirația Sa. La un semn dat de regele Carol automobilul a fost oprit între strigătele de „ura” ale soldaților. Regele, sculându-se în picioare a anunțat că în amintirea acestei vizite strălucite proprietarul regimentului 5 de roșiori va fi de aci înainte țarul Nicolae II și al cărui nume îl va purta regimentul. Țarul adânc emoționat a mulțumit regelui Carol, îmbrățișându-l și sărutându-l și apoi întors spre soldați a strigat „Trăiască România!”.

Te-Deumul a fost oficiat de cătră P. S. Sa episcopul Nifon al Dunării de Jos înconjurat de mare asistență.

După Te-Deum a avut loc plimbare în port între aclamațiile entuziaste ale publicului.

La ora 1 a avut loc dejun de familie al Majestateilor Lor și al Altețelor Lor imperiale și regale în pavilionul Majestateii Sale reginei.

La dejun a cântat renumitul taraf al lui Ciolac. La aceeași oră în sala festivă a cazinoului comunal a avut loc un dejun dat de d. prim-ministru Brătianu în onoarea ministrului rus Sasonow.

Consfătuirile dintre Sasonow și primul ministru român.

În consfătuirile ce au avut loc ieri în Constanța între primul ministru român și Sasonow, după cum li se telegrafiază ziarelor din Viena,

s'a vorbit despre conflictul greco-turc. România — după cum se afirmă — dacă va izbucni războiul între aceste două state va interveni în orice caz în interesul păcii.

Azi consfătuirile au fost continuate și după cum se afirmă în cercurile diplomatice din România pe sfârșitul acestei luni se pot aștepta hotărâri importante cari vor determina o aplanare pașnică a conflictului greco-turc.

Sasonow pe teritoriu ungar.

Autoritățile competente din Brașov au fost încunostințate azi că mâne va sosi din Sinaia cu automobilul în valea Timișului, cel mai plăcut loc de excursiune al cercurilor diplomatice din România, primul ministru român I. C. Brătianu cu ministrul de externe rus, Sasonow.

(Din cauza lipsei de loc sfârșitul raportului nostru despre această întrevvedere îl vom da în numărul viitor. — N. Red.)

INFORMAȚIUNI.

Octavian Goga la Paris.

Paris, 9 Iunie.

Octavian Goga s'a reîntors la Paris. L'am regăsit același ca la despărțire, în Noemvrie trecut. Și-a păstrat aceleași gesturi vioae și tineresti; în ochii lui am revăzut aceeași expresie de înflăcărată activitate, alternând cu o melancolie blândă. Cum se întimplă la spiritele într'adevăr superioare, bagajul său de cunoștințe, de observații și de judecată s'a îmbogățit chiar și în scurtul interval cât nu l'am văzut. În trecerea lor prin viață nimic interesant nu scapă inteligențelor vii, și acolo unde mediocrii nu vede nimic, omul cu duhul ascuțit descoperă lucruri ce dau de gândit. Observațiile și reflexiile lui, poetul ardelean are darul de a le exprima cu fericele. În conversația sa multiplă și seducătoare, am regăsit aceleași scânteliri ca de demult.

Din Noemvrie 1913, Octavian Goga a trăit o viață intensă. El a străbătut, ca auto-dramatic, o epocă de glorie aproape fără precedent la Români. Apoi, a călătorit în largul mării și a asistat, în Balcani, la activitatea unei țări care se naște și, în Orient, la descompunerea lentă dar sigură, a unei națiuni străvechi. Convulsivitatea tinerii Albanii, emoțiunea resimțită la vederea piramidelor, mirosul de putrefacție ce se degajează din viața Egiptenilor de azi, scânteierea, sub cerul albastru al Greciei, a prestigiului vechii Ellade plutind pe deasupra ruinelor lui Akropolis, toate aceste impresii marele poet mi le-a evocat în fraze calde și fermecătoare. Povestirea și-a încheiat-o cu un imn de slavă dedicat Parisului.

Capitala lumii are preferința autorului „Domnului Notar”. El o iubește ca pe cea mai înaltă expresie a civilizației și, mai ales, a activității omenești. În valurile veșnic reînnoite ale unei munci rodnice și strălucite, Octavian Goga regăsește pornirile propriului său îndemn. Spiritul lui meditativ e captiv cu un suflet violent și combativ. El dușmănește inerția. Purtând necontent cu dânsul preocuparea neamului din care se trage, și la ale cărui lupte, bucurii și suferințe el ia atâta parte, evenimentele sociale de pretutindena la cari asistă sau pe cari le află, îi sunt prilej de comparație și de reflecție. În toate împrejurările vieții lui, mîntea sa se întoarce către nenorocitul Ardeal. Acest poet eminent și acest viguros luptător este înainte de ori ce un mare cetățean.

Amurgul cădea, roșu și violet, deasupra marelui oraș și noi înaintam încetșor de-a lungul uneia din punctele Senei, nu departe de Chatelet. Mișcarea nebună a Parisului cu automobilele, omnibusurile și camioanele hărind pe pavaj, cu fuga și strigătele cameloților, cu mersul neastâmpărat al pietonilor pe trotuare îl fericea pe Octavian Goga. În privirea sa ardea o flacără de admirabilă tinerete și zimbetului lui era înduioșat. Simțeam în el o mulțumire adâncă de a trăi în atmosfera aceasta de nespusă activitate și de sănătoasă stimulare. Cu câțiva timp înainte îl întrebam dacă în multe sale călătorii sufletul său nu fusese oare întristat de con-

Corecte (propise) pentru examene, dic-tando și caligrafie. 100 bucăți
Cor. 1 20. Pentru porto să se adauge separat 30 fl.

Aviz școlar — Iskolai értesítő
legat à 30 fl. bucata.

De vânzare la: „**Librăria Concordia**”, Arad, Deák-Ferencz 20.

reco-turc. România
acă va isbucni răs-
te va interveni în

continuate și după
diplomatice din Ro-
ni se pot aștepta
determina o apla-
reco-turc.

teritor ungar.
în Brașov au fost
sosi din Sinaia cu
ui, cel mai plăcut
diplomatice din
nă I. C. Brătianu
Sasonow.

sfârșitul raportului
edere îl vom da în

ȘTIUNI. a Paris.

Paris, 9 Iunie.

Paris. L'am regăsit
rie trecut. Și-a pă-
ești; în ochii lui am
ată activitate, alter-
fintâmplă la spiritele
u de cunoștințe, de
obogătit chiar și în
In trecerea lor prin
Inteligențelor vii, și
omul cu duhul as-
gândit. Observațiile
e darul de a le ex-
a multiplă și sedu-
ri ca de demult.

oga a trăit o viață
amatic, o epocă de
măni. Apoi, a călăto-
Balcani, la activi-
Orient, la descum-
iuni străvechi. Con-
resimțită la vederea
ce se degajează din
sub cerul albastru
le plutind pe deasu-
este impresiuni ma-
calde și fermecă-
a un imn de slavă

ntorului „Domnului
i înaltă expresie a
omenesci. În valu-
odnice și strălucite,
opriului său îndemn.
un suflet violent și
rtând neconținut cu
are se trage, și la
l ia atâtea parte, e-
la cari asistă sau
mparație și de re-
ei lui, mintea sa se
est poet eminent și
de ori ce un mare

asupra marelui oraș
l uneia din punțile
rea nebulă a Pari-
și camioanele hu-
amelorților, cu mer-
otuire îl fericea pe
o flacăra de adm-
luloșat. Simțean în
atmosfera aceasta
asă stimulare. Cu
eă în multele sale
ntristat de con-

vingerea că oamenii sunt pretutindeni aceiași, că ace-
leși sunt svărcolirile, egoismul, meschinăria lor, sub ori
ce climă și sub ori ce cer ar trăi ei? Poetul își răs-
punsese că într'adevăr reflecțiile acestea îl mâhniseră
de multe ori inima. „Dar, adăugă el, încercam un sen-
timent de reconfortare când contemplant credința cu
care muncesc neamurile pe cari le-am vizitat. Și munca
este singurul și marele remediu împotriva scepticismului
și a mizantropiei”.

În Paris, poetul ardelean se va consacra din nou ac-
tității lui creatoare. Și am impresia că în viitoarele
sale opere vom regăsi din nou magnifica sa combativi-
tate și frumosul său curaj civic, pe care l'a dovedit în
atâtea rânduri. Am însă impresia că din ele se va mai
degaja, ca un parfum străvechiu, tristețea acelor, cari
pe lângă ardoarea și generozitatea cetățeanului-tribun,
cunosc și sufletul omenesc în tot ce are el etern, și
cărora o lungă și profundă contemplare a vieții, le-a
insuflat nobila, blândă și discretă mâhnire a marilor ob-
servatori.

Această fază nouă a strălucitei sale arte, i-o doresc
lui Octavian Goga din tot sufletul meu.

Adrian Corbul.

Mersul vremii. *Institutul meteorologic a-*
nuță: vreme schimbăcioasă; în unele locuri
ploi.

Prognostic telegrafic: vreme schimbăcioasă.
Temperatura la amezzi a fost 22.2 I.

Redacționale. Cerem iertare cetitorilor no-
ștri, pentru că nu putem da, nici chiar cu întâr-
zierea până azi, întreg duelul instructiv, ce-a
avut loc în parlament, între ministrul de in-
terne și d. **Dr. Ștefan C. Pop**, pe tema adunării
de la Alba-Iulia și al tricolorului din Blaj. Vom
continua mâine. Dimensiunile spațiului ne fac
mizerii, cari ne-au împiedecat de-a aprecia
după cum se cuvenea și elenicele discursuri ale
dilor **Andrei Bârseanu** și **I. Georgescu**. Rugăm
cetitorii noștri să facă cât mai mare propa-
gandă ziarului ca să putem înmulți și noi co-
loanele.

Intrunire colegială. Primim spre publicare:
Iubiții colegi, cu cari împreună am absolvat în
anul 1904 liceul gr. or. român din Brașov, sunt
rugați să se prezinte în 29 Iunie st. v. în sala
gimnaziului gr. or. român din Brașov, la intru-
nirea colegială de 10 ani, conform angajamen-
tului luat. Totodată sunt rugați să notifice la
unul din subscrișii adresa până cel mai târziu
în 15 Iunie v. spre a li se putea comunica dis-
pozițiunile luate. — Brașov, 28 Mai v. 1914.
Ioan Nan, paroh Râșnov (Barcarozsnyó), Can-
did Mușlea, inv. diacon Brașov.

Pentru fondul ziarștilor. Ni se scrie: În 14
st. n. Iunie și-a serbat cununia harnicului învă-
țător și recenzentul cărților școlare al conzi-
torului Petru Bizerea din comuna Coștei cu
dragălașa domnișoară Ana Pitic fiica harnicu-
lui țaran Petru Pitic, luând parte un însemnat
număr de oaspeți distinși. Învățătorii colegi din
tractul Verșetului în semn de stimă și iubire
față de colegul și comisarul lor a dat cadou de
muntă o garnitură de scris în preț de 300 co-
roane. Stima de care se bucură învățătorul Bi-
zerea atât înaintea cunoscuților cât și înaintea
superiorilor o dovedește numărul însemnat de
telegrame sosite cu această ocaziune. Insufle-
țitul țaran Ilie Imbroane a colectat 20 coroane
pe seama fondului ziarștilor români. Dorim
tinerii părechi viață îndelungată și fericire.

Examenle publice la școala civilă gr. or.
rom. de fete din Arad se vor ținea: 4/17 Iunie
(Mercuri) dela 9 ore examene de pian cu ele-
vele din toate clasele. Dela 2—4 I. franceză și
gimnastică cu elevele din toate clasele. 7/20
Iunie (Sâmbătă) dela 8—11 ore Religiuinea cl.
I—IV. 9/22 Iunie (Luni) dela 8—10 ore: clasa
VI civilă din istorie, economie, pedagogie și I.
maghiară. Dela 10¹/₂—12 ore clasa II civilă din

aritmetică și I. maghiară. 10/23 Iunie (Marți)
dela 8—10 ore clasa III civilă din I. română,
geografie și I. germană. Dela 10¹/₂—12 clasa I
civilă din aritmetică și I. română. 14/27 Iunie
(Sâmbătă) la 10 ore încheierea festivă. Direc-
țiunea școlai.

D. Ion Al-George, fiu al Ardealului, absol-
vent al conservatorului de artă dramatică din
București, actualmente (pe cât știm) bibliote-
car la „Fondațiunea Carol I”. în locul regre-
tatului St. O. Iosif — la raportul dlui Duiliu
Zamfirescu, pentru volumul de poezii „Aqui-
le” a fost premiat de Academia Română” cu
premiul Demostene Constantinidi de 500 lei. D.
Ion Al-George e încă tânăr, la începutul car-
rierii—ceace ne îndreptățește să așteptăm
dela dânsul încă multe opere de valoare. Iar
pentru succesul frumos de acum îi trimitem
felicitările noastre călduroase.

Primire de elevi în școala ces. și reg. de
cadeți din Sibiu. Dela comanda școlai de ca-
deți din Sibiu primim următoarea înștiințare:
Pe anul prim al școlai ces. și reg. de cadeți
(infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea
anului școlar 1914/15 (mijlocul lui Septemvrie)
aproximativ 45 tineri fizicește apti, cari cu 1
Septemvrie a. c. au împlinit etatea de 14 ani,
dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, sim-
țesc în dânsii aplicare pentru chemarea mili-
tară, și au terminat cu succes cel puțin sufi-
cient patru clase civile sau patru clase dela o
școală medie. La rugări sunt a se alătura nu
numai atestatele dela sfârșitul anului, ci și cele
semestrale ale ultimilor trei ani (clasa 2, 3 și
4). Petițiunile de primire pentru locuri de plă-
tit sunt a se înainta la **comanda școlai**, ime-
diat după primirea atestatului școlar dela sfâr-
șitul anului școlar curent, dar cel mult până în
Iulie st. n. Cererile necomplete, cari se înain-
tează tocmai la terminul ultim, nu mai pot fi
luate în considerațiune.

E de observat, că cereri cari intenționează
obținerea unui loc de tot gratuit fundat din
partea statului, sunt a se înainta necondiționat
la **ministerul r. unguresc de honvezi pentru a-**
părarea țarei până la terminul hotărât, publicat
în foaia oficială „Rendeleti Közlöny”.

Condițiunile de primire, cari totodată cu-
prind și forma rugării, se pot căpăta pe lângă
trimiterea anticipativă de 45 fil. la școala de
cadeți.

x **Curs de specialitate comercială „curs pentru scris**
la mașină, Arad, str. Lázár Vilmos Nr. 2, lângă palatul
Földes. Cursuri de contabilitate, stenografie, scriere la
mașină, cursuri de ziua și de noapte. Mijlocire gratuită
și câștigarea de posturi. Instrucție și în limba română.
(E 2198—10)

x **Haltenberg Béla, Kassa, fond. în 1810.** Cea
mai veche vopsitorie, curățitorie chimică și
spălătorie cu aburi în Ungaria. Lucrează fru-
mos, curat și elegant. În cazul de doliu vopsește
haine imediat. Zilnic spală și curățește câte 24
mil de gulere pentru provincie.

Comandele din provincie să se adreseze di-
rect la firma: **Haltenberg Béla**, prăvălie princi-
pala, **Kassa (Cășovia)**. (Ha 1622)

x **În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mitt-**
telmann pentru stomac încetează în scurtă
vreme lipsa de apetit, Incuierea scaunului, du-
rerile de cap, cărceii de stomac, arderea de sto-
mac, apoi tot felul de boale de intestine, luând
de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lin-
gură cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și ex-
pediază: Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul
de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Ml 1621)

x **Institutul diagnostic al Dr.-ului Kozmuta** (aflător
în **Budapesta VIII. Mária u. 30**, la imediată apropiere
de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon
urban **József 42 08**) e unicul institut în Ungaria, care
se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morhuri

mai grele și complicate ca: **boale interne, de rinchi,**
de piept, venerice, urologice, boale femelești și de copii
etc. Institutul pe lângă instalațiile și laboratoarele me-
dicali **mai are și 10 camere mobilate** pentru pacienți
deci foarte acomodat pentru publicul din provincie. Pen-
tru boalele de piept și venerice institutul are secții se-
parate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea in-
stitutului. Ko 2149.

Ultima oră.

Răsculați au atacat.

Roma. — Reprezentantul Italiei, Aliotti a
telegrafiat din Durazzo, că răsculați au atacat
azi dimineață la orele 4 orașul. Colonelul
Thomson a căzut apărând împotriva răscula-
ților. Principele de Wied conduce însuși apă-
rarea orașului. După știrile sosite mai târziu
lupta a ținut întreagă ziua. Trupele principelui
a avut foarte mulți morți și răniți. Sunt mari
temerile că răsculații vor pătrunde în cursul
noptii în oraș.

„Giornale d'Italia” primește din Durazzo
știrea necontrolabilă că trupele guvernului au
fost înfrânte și răsculații au cucerit Durazzo.
Principele de Wied și familia s'ar fi refugiat
pe un vas italian. Vasele de război austro-un-
gare n'au luat parte în luptă.

Flota italiană stă gata la plecare în An-
cona.

Răsboiul greco-turc inevitabil.

Atena. — Refugiații de pe insulele Samos,
Chios și Ephesus povestesc lucruri înfricoșătoare
despre persecutarea Grecilor de către Turci.
Azi au sosit cu vaporul 2000 Greci refugiați de
pe insula Samos. 2 corăbii cu refugiați de pe
insula Chios s'au cufundat în mare. Grecii din
Eferus în număr de 10,000 au fost provocați să
părăsească orașul. 2 distrugătoare de torpi-
loare turcești au găurit un vapor cu refugiați
greci, cari toți s'au înecat în mare. Agitația în
Atena e la culme.

Răsboiul se crede inevitabil.

ECONOMIE.

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 15 Iunie.

Grâu pe Octomvrie	13.08
Grâu pe Aprilie 1915	13.23
Secară pe Octomvrie	9.46
Ovăs pe Octomvrie	7.87
Porumb pe Mai	7.62
Porumb pe Iulie	7.77
Porumb pe Mai 1915	7.43

POȘTA REDACȚIEI.

Cicerone. — Am primit cu mulțumiri cele
trimise și, după cum vezi, le dăm publicității.
Ne doare foarte mult soarta voastră, iubiți
frați, și împărtășim cu voi toată întristarea. Ai
absolut dreptate că cel mai dureros moment
pentru Românii de sub stăpânirea greacă va fi
atunci, când cea mai nobilă și mai frumoasă
principesă română devenind soția diadohului
grec la timpul său își va împodobi fruntea cu
o coroană de regină stropită cu sângele mar-
tirilor românismului din Macedonia. Primește
și transmite călduroase salutări tuturor celor
buni ai voștri și ai noștri.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

MARFA NOASTRĂ ÎNTRECE RENUMELE NOSTRU!

Moda de zi:
Crepp, Cotelé, Whipcord,
Țesături.

Deoarece ne străduim să oferim onor. mesterii numai cele mai bune calități de stoffe p. halne, costume și
bluse în cele mai noi culori și țesături pentru prețuri solide. — Avem în depozit: Stoffe de halne, deco-
rații, mătăsuri, dantele, schifite, paraplee, albitori, clorapl. (A 1957)

Magzinul de modă ANDREE și WACHNER, Sibiu, strada Clisădfel. (Heltauergasse).

Noutăți literare și muzicale

De vânzare la: „Librăria Concordia” Arad, str. Deák-Ferenc nr. 20.

N. Iorga. Portul popular românesc. Lecție ținută la Cursurile de vară. Cu mai multe ilustrațiuni. Cor. —75.

N. Iorga. Să părăsim ortodoxia? Cor. —60.
" " Pagini despre Basarabia de astăzi. Cor. 1.50.

N. Iorga. Mănăstirea Hurezului. Desvoltarea și viața ei. Cor. —75.

N. Iorga. România, vecinii săi și chestiunea orientului. Cor. 1.25.

N. Iorga. Basarabia noastră. Scrisă după 100 de ani dela răpirea ei de către Ruși. 2.—

N. Iorga. Chestiunea Dunării (Istorie a Europei răsăritene în legătură cu aceasta chestie.) Lecții ținute la Școala de Răsboiu. Cor. 5.—

N. Iorga. Chestiunea Rinului. Cor. 5.—
" " O geneologie a Basarabilor (Insemnări critice). Cor. —20.

Enescu Stălpeni. Proverbe și maxime indiene. Traducere în versuri cu note explicative culese din literatura indiană, precedată de o schiță asupra poporului indian și literaturii lui, cu o prefață de A. C. Cuza. Cor. 1.—

Gr. G. Petrov. Poveste, traducere din rușește. Prețul Cor. —50.

G. Asachi. I. Eliade Rădulescu. C. Bălăcescu și A. Donici. Fabule alese. Cor. —40.

Pr. Seb. Părvulescu. Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni. —50.

C. Dion. Rolul bisericii în viața noastră națională. Păreri exprimate în conferințele pastorale din Botoșani. Cor. —40.

G. Coatu-Cerna. Momente vitejești. Schițe din timpul războiului. Cor. —50.

Maria Maorodin. Poezii (din hârtiile unei moarte). Cu o prefață de N. Iorga. Cor. —75.

D. N. Ciotori. Calea Robilor. Cor. 1.50.

Maurice Maeterlinck. Clcul morții. (Interior. Oaspele nepoftit. Orbii). Trei drame traduse de A. T. Stamatiad. Cor. 1.25.

Legea nouă despre alegerea deputaților. Indrumări pentru poporul român. Cor. —50.

Noua lege pentru alegerea deputaților. În-vățătură și indemnuri pentru sătenii noștri. Cor. —20.

Dr. A. Sădean, profesor. Date nouă despre Gheorghe Lazăr. Cu o ilustrațiune. Cor. 1.—

Dr. A. Sădean, profesor. Apostolatul primilor profesori ai preparandiei noastre. Cor. —60.

Selma Lagerlöf. Legendele lui Isus Hristos. Trad. autorizată după original de D. N. Ciotori. Cor. 1.—

Stefan Bodiu, profesor. „Plevna internă”. Cor. —40.

Pr. I. C. Beldie. La cislă. Cor. —30.

I. E. Torouțiu. Românii și clasa intelectuală din Bucovina. Notițe statistice. Cor. 1.—

N. Iorga. Trei drame. Cor. 2.—

" " Mihai Viteazul. (Schiță de poem dramatic.) Cor. 1.—

N. Iorga. Les Roumains et le nouvel état de choses en Orient. Cor. —50.

Ioan Agărbiceanu: Arhanghelii. Roman din viața Românilor ardeleni. Prețul Cor. 3.—

Ecaterina Colonel Steriad. Buna menajeră. Carte de bucate practică conținând bucătăria română, franceză, germană, tot felul de prăjituri, dulcetuuri, înghețate precum și bucătăria vegetariană. Ediție nouă revăzută complet și ilustrată cu mai multe figuri. Prețul Cor. 5.—

Rodica. Culina. Carte de bucate. Prețul Cor. 3.—

Indita Secula. Economia de casă întocmită după mai mulți autori. Prețul Cor. 3.—

A. Vlahuța. Dreptate. Nuvele. Prețul C. 2.—

M. Sadoveanu. Priveliști Dobrogene. Prețul Cor. 2.—

Goethe. Faust, tragedie tradusă în versuri de Ion Gorun. Cor. 1.—

Victor Eftimiu. Akim. Tragî-comedie în trei acte. Prețul Cor. 1.25.

P. Dulfu. Gruia lui Novac. Epopee alcătuită din cântecele de vitejie ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Prețul Cor. 1.50.

George Murnu. Istoria Românilor din Pind. Vlahia mare (980—1289). Studiu istoric după izvoare bizantine. Prețul Cor. 2.—

M. Lungianu. Zile senine. Prețul Cor. 1.50.

N. Bălcescu. Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul. Prețul Cor. 2.—

Lamartine. Raphael. Traducere. Bibl. Minervei nr. 151—152. Prețul 60 fileri.

N. Iorga Istoria statelor balcanice în epoca modernă. Lecții ținute la universitatea din București. Prețul Cor. 3.50.

Vasile Goldiș. A nemzetiségi kérdéskör. Prețul Cor. 1.

Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăesc. Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea dlor: Dr. I. Pusca-riu, I. Preda, Dr. L. Borcea, Dr. I. Lupas, Dr. I. Mateiu, și Dr. S. Dragomir. Prețul Cor. 4.—

Vitejiile lui Mihai Vodă documente publicate de Nerva Hodos. Prețul Cor. 1.—

Dr. Sebastian Stanca. Pocăiții. Studiu pentru combaterea sectei pocăiților. Prețul Cor. 4.

I. Ghetie. Dicționar maghiar român. Prețul Cor. 10.—

I. Ghetie. Dicționar român-maghiar. Prețul Cor. 6.—

I. Iorga. Chestiunea Rinului. (Istorie a Europei apusene în legătură cu această chestie). Lecții ținute la școala de războiu. Tipărite după notele stenografice ale dlui H. Stahl, pentru folosul elevilor săi. Prețul Cor. 5.—

Dr. Dionisie Moldovan, adv. în Sibiu. Advocatul popular. Indreptar pentru poporul român. Prețul Cor. 2.50.

N. Pora. Intre viață și moarte. Nuvele. Prețul Cor. 2.—

Alex. Ciura. Foiletoane, (1907—1910). Prețul Cor. 1.60.

Eugen Revent. Cântecul neamului. Poezii. Prețul Cor. 2.—

B. Katargiu. Discursuri parlamentare. Prețul Cor. 3.—

A. Herz. Bunicul. Comedie în 3 acte. Prețul Cor. 2.—

Erdélyi (Aradi) Victor. Catarina Doamna noastră. Prețul Cor. 5.—

Erdélyi (Aradi) Victor. A 400 éves per. Prețul 30 fil.

Erdélyi (Aradi) Victor. Lukács László arcképe. 50 fileri.

Erdélyi (Aradi) Victor. Magyar kulturképek Prețul 50 fil.

Erdélyi (Aradi) Victor: A rutén skizmapör. Cor. 1.50.

Dr. I. Drăgescu. Pro Patria. Povestire despre începutul și menirea neamului românesc. Prețul Cor. 3.—

M. Sadoveanu: Floare ofilită. Roman. Prețul cor. 2.—

A. C. Galotescu-Neicu: Câteva povestiri de Maupassant. —50.

Note pentru voce și pian.

Gilbert, Valsul Suzanei (Suzana vals) Cor. 2.— (voce și pian)

A. Bena. Nu m'abandona. Ediția II-a. Cuvinte de Dr. A. Vasiliu. Pentru o voce și pian. Cor. 1.20.

Pflügl Egon. Farmecul valurilor Cor. 3.—

Caudela, Sergentul, celebra baladă (Peneș Curcanul) Cor. 2.50 (voce și pian)

Castaldi, La arme Cor. 1.50

Muresianu, Deșteaptă-te Române —50.

Schelet, Ce te legeni codrule Cor. 1.—

Rudolph, Aseară în grădină Cor. 1.—

Paschill, Cine n'are dor Cor. 1.—

Vels, Vezi rândunelele se duc Cor. 1.—

Vasilii, Freamătul zăvoifului, Horă Cor. 1.—

" Mai părăsit, Idilă Cor. 1.50.

Ștefănescu, De-aș săruta, Cor. 1.—

Ionescu, Ecol Munților, Cor. 1.—

Beuvals, Dorința, Cor. 1.25.

Stern, Banul Mărăcine, —50.

Album de arii și dansuri naționale Cor. 3.—

Hübsch, Imnul Național, Cor 1.—

A. Bena, Uvertură națională. Estrasul pentru pian, Cor. 2.50.

A. Bena, Ave Maria. Estrasul pentru pian Cor. 1.20.

C. Savu. Dor și iubire. Colectiune de cântece pentru cor. Cor. 2.50.

Iustin Cl. Iuga. Cântece și plângeri. Compoziții românești pentru canto și piano. (Conținutul: 1. Dorul de țară. 2. Trecută bătăia dealul. 3. Tu te duci bade sărace. 4. Frunză verde frunzuliță. 5. Cântecul haiducului. 6. Pe sub fereastră curge un riu, romântă). Prețul Cor. 2.—

Iustin Cl. Iuga. Doine și cântece populare românești. Voce și pian. II. (Conținutul: 1. Mance-te bade amarul. 2. Vai, vai, vai inimă vai. 3. Duce-m'as cu lun'n nor. 4. Lungu-i drumul Clujului. 6. Mor Mărie mor. 6. Oameni fără mintea toată solo din piesa populară „Moise Păcurariul”. 7. Zădărnice romântă populară). Prețul Cor. 2.50.

Ioan Harșia. Poeme lirice românești pentru piano. Vals la minor. Prețul Cor. 2.—

L. Domide. Inștră-te mărgărite. Legendă. de V. Alecsandri. Partea I. Op premlat de societatea pentru fond de teatru român. Partitura de pian. Prețul Cor. 5.—

Tib. Brediceanu. La șezătoare. Partitura pentru cânt. și piano Prețul Cor. 8.—

Tib. Brediceanu. Aurora. Vals pentru piano. Prețul Cor. 2.—

Tib. Brediceanu. Viorele. Vals pentru piano. Prețul Cor. 2.—

Tib. Brediceanu. Doine și cântece. Pentru voce și piano, în patru caiete. Prețul unui caiet 4 coroane.

Tib. Brediceanu. Jocuri românești pentru piano în 4 caiete. Prețul unui caiet 4 cor.

Tib. Brediceanu. Doine și cântece, în 4 caiete. Prețul unui caiet Cor. 4.—

Cuprinsul caietului I. (ed. II-a. Foaie verde, foi de nuc. Cântă puil cucului. Spune, mândro, adevărat. Vai, bătăia, dragi ne-avem. Bădișor, depărtător. Cine m'aude cântând. Bade, zău, o fi păcat. Bagă, Doamne, luna n' nor.

Caietul II. (ed. II-a) Știi tu, bade, ce mi-ai spus. Vino, bade, iar acasă. Năcăjit ca mine, nui. Floare fui, floare trecui. Cântec haiducesc. După ochi ca murele. Trageți voi boi. Cine n'are dor pe vale.

Caietul III. Păsărică mută-ți cuibul. Leagă-nă-te frunzuliță. Turturea din valea sacă. Ardemite-ai codru des. Ce vij bade târzior. Tu te duci, bade sărace. Foaie verde, foaie lată. Pe unde umblă doru'.

Caietul IV. Pe sub flori mă legănai. Foale verde, pup de crin. Sus în vârful dealului. Mândro, de dragostea noastră. Când treci, bade, pe la noi. Frunză verde, frunzuliță. Auzi mândro, cucu-ți cântă. S'a dus cucul de p'aci.

I. Vidu. Motu la drum. Pentru voce și pian. Cor. 1.—

" Ano, Leano. cor mixt " 1.—

" Din șezătoare. cor mixt cu soli " 4.—

" Pui de lei. cor de voci mixt " 2.—

" Ruinita. Cor mixt " 1.50

Cuprinsul caietului I. Lugojana. Măzărca. Ardeleana (ca în Banat) I. Pe picior I. Ardeleana I. Brău I. Hora, Ardeleana (ca în Banat) II.

Caietul II. Ardeleana (ca în Banat) III. Ardeleana II. Pe picior II. Tarina. Invărtita I. De doi. Ardeleana III. Brău II.

Caietul III. Brău III. Hațegana. Ardeleana (ca în Banat) IV. Invărtita II. Pe picior III. Ardeleana (Abrudeana) IV. Ardeleana (ca în Banat) V. Brău.

Caietul IV. Hora. Invărtita III. Brău V. Pe picior IV. Din Maramurăș. Danțu. Ardeleana (ca în Banat) VI.

C. Dima. Cântece populare românești pentru o voce cu acompaniament de pian. Cu text român și german. Cântecele însemnate cu * numai text român.

1. Mândruliță de demult. Cor. 1.—. 2. Jelui-m'as și n'am cui. Cor. 1.30. 3. Vai mândruliță dragi ne-avem. Cor. 1.—. 4. Hei, cei, mări! Cor. 1.30. 5. De-ar fi trăsniț Dumnezeu. Cor. 1.80. 6. Sub fereastră mândrei mele. Cor. 1.30. 7. O ce veste minunată. Cor. 1.—. 8. Doamne Isuse Hristoase. Cor. 1.—. 9. Leagă verde. * O inimă ntristată. Cor. —90. 11*. Hop, țurcă-furcă! Cor. 1.—. 12*. Ciobanul. Cor. 1.30.

G. Dima. Cântece și balade pentru o voce și pian. Cu text român și german. 1. Dorința. Cor. 1.80. 2. De ce nu-mi vii? Cor. 1.80. 3. Peste vârfuri. Cor. 1.—. 4. Și dacă ramuri bat în geam. 5. Somnoroase păsărele. 6. Știi tu, mândro? Cor. 1.—. 7. Cântecul păstorului. Cor. 1.30. 8. Pe când soarele de vară. Cor. 1.—. 9.

inimă nșelată. 10. Groza, baladă. Cor.
11. Hotărîre. Cor. 1.—. 12. Noi trei. Cor.
13. Stefan Voda și codrul, baladă. Cor.
14. Trădare. Cor. —. 90. 15*. Curcile. Cor.
16*. A venit un lup din crâng. Cor. 1.75.

„Cosânzeana”.

Nr. 1. I. H. Fabre: *Din moravurile și pornirile insectelor*, cu figuri. Trad. de M. Demetrescu. Prețul 30 fil.
Nr. 4—5 și 6. Ilie N. Gelep: *Pământul și omul*. Partea I. Asia. Prețul 75 fileri.
Nr. 7 și 8. Marin Demetrescu: *Lecturi geologice*. Prețul 50 fil.
Dr. B. Basiota: *Anemia (Lipsa de sânge)*. Consultanță medicală 30 fil.
Dr. B. Basiota: *Despre lungoare (Febră tifoidă, tiphus abdominalis)* — 20 fil.

Biblioteca pentru toți a 30 fil. numărul.

Nr. 884 Iosif-Goethe: *Dragoste cu toane*. Pastorala într'un act și în versuri.
Nr. 886—7. L. Leger: *Istoria literaturii rusești*. Nr. 890. Sallustius, *Conjurația lui Catilina*. Nr. 894. N. Davidescu: *La fântâna Castaliei*. Poezii. Ed. II.
Nr. 901. G. Aslan: *Cultul oamenilor mari*. Nr. 908. G. Tutoveanu: *Albastru*. Poezii. Ed. II.
Nr. 907. Haralamb G. Lecca: *Moartea lui Sherlock Holmes*. După scrierile lui Conan Doyle.
Nr. 865. Wagner Rich.: *Rienzi*, mare operă tragică.
D. Zamfirescu: *Viață la țară*, roman, nr.ii 162—5
D. Zamfirescu: *În războiu*, roman, nr. 326—7.
D. Zamfirescu: *Indreptări*, roman nr.ii 424—5
D. Zamfirescu: *Tan. Scatiu*, roman nr.ii 259—60
Segur: *Contesa*. Povestiri cu zâne nr.ii 841—3
Adamescu G.: *Istoria literaturii române* dela început până în zilele noastre, cu portrete, biografii etc. nr.ii 846—850.
Hoffmann: *Povești morale pentru tinerime* nr.ii 830—831.

Maupassant: *O viață*, (roman) nr.ii 523—6.
Maupassant: *Bel-Ami*, (roman) nr.ii 640—13.
Maupassant: *Tare ca moartea*, nr.ii 606—9.
Sienkiewicz: *Quo-Wadis*, roman istoric 307—10.
Turgheniev: *Părinți și Copii* (roman), 738—9.
Jules Verne: *Cinci săptămâni în balon*. Descriere de călătorie cu ilustrații 494—498.
A. Candrea: *Dicționar de proverbe și zicători românești* nr.ii 713—718.
Daudet Alph.: *Jack*, (roman) trad. de H. G. Lecca nr.ii 726—731.
Gorun: *Știi românește*, nr. 844.
Heyse P.: *Mireasa lui Christ* nr.ii 858—859.
Alina G.: *Arta de a vorbi în societate și la diferite ocazii*, 865—6.
Anestin V.: *Romanul cerului*, Astronomie pentru toți, nr.ii 775—6.
Mark Twain: *Drepturile femeii* nr. 799.
Hauff Wilh.: *Cerșetoreala dela podul Artelor*, nr. 806—7.
Compayré G.: *Pestalozzi și educațiunea elementară* nr.ii 768—9.
Burnett Fr.: *Micul Lord* cu num. ilustrațiuni 747—8.
Gauthier Th.: *Moarta înamorată*, nuvele, 743—4.
Dauș Ludovic: *Satana*, (nuvele), 732—3.
Jules Verne: *Ocolul pământului în 80 de zile*. Descriere de călătorie cu numeroase ilustrațiuni, 661—664.
Alexandri: *Poezii populare* (culegere), 443—5.
Densușianu: *Cum și ce povestesc cronicari* nr.ii 452—3.
Hoffmann: *Povestiri extraordinare*, 458—9.
Dostoiwsky: *Suflet de copil* (nuvele) 509—510.
Bolintineanu: *Elena* (roman original) 243—5.
Goga O.: *Poezii* nr. 286—7.
Bolintineanu: *Manoil* (roman original), 202—3.
Candrea și Densușianu: *Din popor*: Cum grăiește și simte țărânul român, 351—2.
Gane N.: *Nuvele* în 3 volume nr.ii 305—6, 353—4 și 355—6.
Odobescu A.: *Mihnea Vodă și Dna Ghiajna*, nr. 406.
Adamescu Gh.: *Biografiile scriitorilor români* nr. 85.
Dumas A.: *Dama cu camelii* (teatru), 280—282.
Tolstoi: *Sonata Kreuzer*, nr. 364.
Tolstoi: *Invierea* 581—83.

Corespondență și contabilitate comercială:

I. C. Panțu: *Curs complet de corespondență comercială cu explicarea termenilor comerciali* Cor. 3.50.
I. C. Panțu: *Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă* Cor. 4.—.
I. C. Panțu: *Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de credit cambial și afaceri de bancă*. Cor. 1.—
I. C. Panțu: *Contabilitate la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni* Cor. 1.20.
I. C. Panțu: *Procent, promil, interese și teoria conturilor curente* Cor. 3.—

Cărți economice:

D. Alessiu: *Creșterea pasărilor domestice* Cor. 1.50
D. Alessiu: *Cultura arborilor roditori* C. 2.25
D. Alessiu: *Cultura legumelor* Cor. 2.75
George Maican: *Sfaturile cele mai de lipsă pentru prăsirea și folosirea legumelor*. Cu multe ilustrațiuni în text. Cor. —.24
Capra (Vaca săracului) numeroasele foloase ce poate aduce castratiunea caprelor. Studiu biologic, igienic și economic de A. Babeș și P. Oceanu Cor. 1.—
Aurel Cosciuc: *Nutritia animalelor de casă*. Op premeiat. Cu ilustrații în text. Cor. 1.50.
I. Georgescu: *Cartea plugarilor sau povestiri economice*. Cor. —.50
N. Nicolaescu și G. Stoescu institutori. *Călușta stuparilor* Cor. 3.—
Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu. Cor. 1.—
Minerva Cosma: *Album de broderii și țesături românești* (mare) Cor. 16.—
Minerva Cosma: *Modele de cusături românești*. Caietul I. —.50. Caietul II. (colorat) 1.—.
Cincinat Pavelescu: *Poezii* Cor. 3.
J. Novicow: *Emanciparea femeii* Cor. 2.—
Natalia Negru: *Mărturisiri*. Nuvele Cor. 2.—
M. Simionescu-Râmnicănu: *Propjile artistice*. Articole teoretice și dări de samă C. 2.50
St. O. Iosif: *Cântece*. (Cel din urmă volum al regretatului poet). Ed. II-a Cor. 2.—
Dr. Pompil Cioban: *Creditul nostru*. Studiu economic-financiar Cor. 2.—
Albret Bloch și Paraf-Javal: *Substanța universală*. Trad. de Const. I. Cioranu. Cor. 1.—
D. D. Pătrășcanu: *Timotheu Mucenicul* Cor. 2.—
D. D. Pătrășcanu: *Schițe și amintiri* C. 2.—
G. Maupassant: *Inima noastră*, roman C. 2.
I. T. Mera: *Din țări străine* Cor. 2.—
Bucura Dumbravă: *Pandurul* Cor. 3.—
Bucura Dumbravă: *Haiducul* Cor. 2.—
Jules Verne: *Castelul din Carpați*, roman din viața poporului român din Areal Cor. 2.40.
Iosif Moldovan dir. școlar: *Almanach* portativ pe anul școlar 1913/14 compus pentru trebuințele preșcolilor și învățătorilor români (legat. Cor. 1.—
Caton Theodorian: *Povestea unei odăi*. Prețul Cor. 2.—
Caton Theodorian: *La masa calcului*, nuvele și schițe Cor. 1.50.
A. Vlahuță: *Din trecutul nostru*. Ilustrații de Stoica Cor. 3.50.
A. Vlahuță: *Dreptate*, nuvele, Cor. 2.—
A. Vlahuță: *În vâltoare*, nuvele și impresii. Cor. 2.50.
Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia”

Bătăturile,

scorțoșenia pielii, necrozii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 și dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 coroață 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCH, farmacia la „COROANĂ” în Győr.

Econoamă!

Caut o econoamă în etate de 35—40 ani
Cele cu ceva avere sunt preferite, din cauza unei întreprinderi ca ocupație laterală, și carea numai în comunitate sa poate conduce.

Condiție sigură și durabilă pe viața întreagă.
Ofertele însoțite de posă, sunt e se adresa administrațiunei acestui ziar sub deviza „CREDINȚĂ”. Discreția chestie de onoare.
(Si 2199)

Pământ de vânzare
502 și 200

jughere mici (à 1200□) pământ arător cu rod frumos se vinde foarte ieftin.

Adresa la administrație.

(Mo 2194)

Pielării (Go 2127)
talpe
achizite p. ghetete
instrumente pentru
pantofari și cismai
se pot procura mai bine
la:

Gyöngy Sándor
magazin de pielărie
BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1. sz

HERBST
ÉS TÁRSA,

mașini sistem Halle
pentru sortarea și plămădirea aluatului, aranjament
■ pentru orice putere, electricitate, ■
— benzină sau vaporic. —
Singura reprezentanță
pentru întreg comitatul Bihor-
:: lui ::

STEMMER A. JÓZSEF
(Se 1786) specialist
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

ANUNȚURI

SE PRIMESC CU PREȚURI
MODERATE LA ADMINISTRATIA
— — ȚIA ACESTUI ZIAR. — —
TELEFON: 750.

Cine voește să cumpere INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode,
elegante și durabile acela să cumpere cu
încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar
(SZATMAR) Deák-tér.

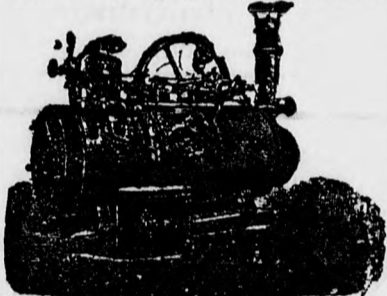
— (An casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și cio-
boate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte
moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execu-
țiunii drăgălașe sunt neîntrepute. — La dorință se pregătesc tofelul
de ghete și cioabote după măsură.

Pollák Gyula, faur de cazane

Seghedin (Szeged), Feltámadás-utca 1. :: Telefon: 394.

Atrage atenția on. propri-
tari de mașini de tractat și
de cazane și aduce la cuno-
ștință că și-a mărit și provăzut
cu excelente puteri de muncă

stabilimentul de fău- rărie de cazane,

se găsește în plăcuta poziție de
a executa cu specialitate și grabă
orică lucrare în această bran-
șă, execut case pentru bani și
reparez pereți de țevi precum și
execut pereți de cazane, locomo-
bile, și reformări de locomobile.

Pentru executarea lucrărilor mai mari merg pe chetăria mea la fața locului.
Execuție excelentă. Prețuri moderate.
Po 1460 Se primește din învățecel.

CZIGER LÁSZLÓ

maiestru dipl. pentru instala-
țiuni de electricitate și gaz lă-
cătușer și mașinist-electrician

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Teleki nr. 1

Execută tofelul de lucrări electrice, optice și de
lăcătușerie, și anume: ferării pentru clădiri, gar-
duri pentru monumente, vetre de fer, uși de fer,
rolete de fer pentru prăvălii, mașini de cusut,
mașini de scris, biciclete, reparare de gramofone
și instalațiuni electrice, stră-
formări de mașini cu aburi
și motoare în locomobile.

Magazin permanent de mașini de cusut și
accesorii, precum și garnituri de îmblătit.
Serviciu prompt, lucru excelent, prețuri ieftine.

„Vulkán“ fântâni cu lanț

recunoscute ca cele mai ex-
celente dintre toate fabricațiile
de acest fel de până acum.

De vânzare exclusiv la fabricantul

IOSIF MARKUCZ

atelier industrial de lăcătușerie

Oradea-mare (Nagyvárad), strada Academiei n-ru 1.

:: Catalog de prețuri franco. ::

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent
e în general cunoscut, se pregătește în trei țărâmi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe
cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate far-
maciile din țară și străinătate și dela:

Zentral- **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.

Versendungsdepot Ungargasse 14.

(E 1968—50)

ATENȚIUNE!

Izvoarele naturale de apă ferbinte 36—37°

C. care conțin apă minerală, pu-
cioasă recomandată de medicii experți
în contra reumatismului, ju-
ghituri, morburii de os, pește și
alte morburii. Izvoarele se află de pe timpul
Turcilor, dar acum s'au aranjat din nou
foarte luxos și cu toate comoditățile mo-
derne recerute se vor deschide cu 1 Iunie
a. e. s. n.

Băile se află în *Alvécza* (Hunyad
megye) într'un jur splendid în alvia Cri-
șului alb încunjurat de munții Apuseni în
mijlocul pădurilor cu un parc frumos și cu
o climă foarte sănătoasă; fiind apărată
de vânturi și prof. — Atât pentru bolnavi
cât și pentru sănătoși loc de distracție foarte
acomodat.

Înainte parcului splendid al băilor se
opresc motoare a liniei ferate Arad-Csanád
care circulează de 8 ori la zi.

Muzică bună românească, care concer-
tează zilnic. Culină și beuturi bune cu pre-
țuri moderate. — Corespondență în orice
limbă. — Abonamente se roagă a se în-
senna și înainte la direcțiunea băilor din
Alvécza (posta în loc). (Di 2133)

Direcțiunea.

SZABÓ KÁLMÁN,

atelier artistic p. pic-
tarea sticlei și mozai-
cure de sticlă venețiană

Budapest, VIII., Mária-utca 24. sz.

(Sa 2128)

Pregătește în stilul cel mai modern **ferestă colorate** pentru bi-
serici în

execuție simplă și artistică pe lângă prețuri moderate. — Mai
departe ește:

mozaicuri venețiene de sticlă

icoane pentru altar, ornamente și statuete pentru pereți în exe-
cuție artistică din material venețian. — Modele și prospecte tri-
mite gratuit. — La dorință se prezintă și în persoană pentru luarea
lucrărilor în primire.

NOUĂ
prăvălie de
instrumente
muzicale!

PULTER VENCEL

fabricant de instrumente muzicale
Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
(Lângă Palatul Cultural).

Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI noi și vechi și pentru școală, CITERĂ și clarinete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, armonice și părți de instrumente etc. etc. GRAMOFOANE și PLĂCI în asortiment bogat. CORZI (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios.
(Pu 1847)

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA”, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinale de toate materiile nefolositoare care sunt lipite de ele și prin aceasta împiedecă incuierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgârceluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgălell etc.

0 sticlă costă 50 fill., 6 sticle deodată 2*50 fill., 12 sticle 5 coroane. Efectul purgativei de fier „LAXA”, va fi permanentă dacă deodată folosim

„Regenolul” (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soi de morburi de stomac și intestine precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. In cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

0 sticlă cu îndrumările de Ipsiă costă 1*20 fileri. Originalul „Laxa” și „Regenolul” se poate afla la preparatorul original:

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőszyentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL” la ce e de recomandat să fie cu atențiune!
(Sa 572)

VERES FERENCZ

atelier de măsurit cu putere
motorică p. zidiri și mobile

Dej-(Dés) str. Ludovic Kossuth, nr. 63.

Magazin de mobile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane, lcoane, oglinzi, covoare.

Execută totfelul de lucrări pentru zidiri, mobile și orice lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai moderate, din material excelent și uscat. Ve 1789

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgiul-român (Ólászentyörgy, Beszterce-Nászod megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poalele munților nordice ai Transilvaniei în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângeorgiul-român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”.

Apa „HEBE”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebuințează ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mitră.

Ca bău (scaldă) influințează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, parametricice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi corăspunzător mobilat stau la dispoziția publicului cu prețul de 2—5 cor la zi, în hotelu și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septembrie, atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratalui public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis, Parc și alea (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiuni în înalții munși din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K. 1*20

” ” ” ” ” ” II. 1 cor.

Calea ferată are stațiunea în loc, unde în orice timp stau trăsurile comode la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco.

(So 2110)

Direcțiunea băilor.

Nouă prăvălie de făină în Arad, în colțul străzii Simonyi și a pieței Libertății.

Rog atențiunea on. econoame, a brutarilor, cofetarilor și comercianților, că țin în depozit și vând în cantități mari și mici produsele (făină, gris și țărățe) a morilor

Temesvári Múmalom r.-t.

și

Első Nagyszentmiklósi Malom

a firmei Prochaska Ede Fiai.

„Făină întăritoare” de S. Nicolaul-mare e o excelentă făină p. pâne!

Faceți o încercare!

Tot aci se capătă zilnic în stare proaspătă pâne „DÓZSA” și prăjituri „MAY”, apoi orez, mălai mărunț, porumb, drojdii, sare, etc., cu cele mai ieftine prețuri de zi. — Cu stimă:

Weisz Márkusz, Arad.

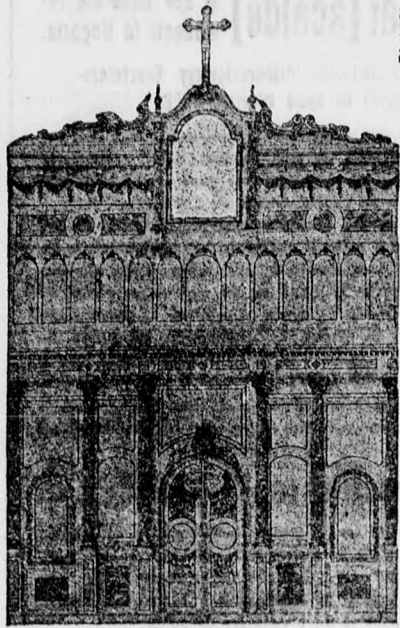
Telefon: 657.

Clădirea „Urania”.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHALI.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHALI.

CEL DINTĂI ȘI MAI MARE ATELIER ARTISTIC
PENTRU ARANJAMENTUL BISERICILOR.

Execută: iconostase, sculpturi, construiți de altare, aurire și pictură; aranjări noi de biserici în stil modern; altare, amvoane, fântâni pentru botez, statui, icoane-stațiuni, scaune duhovnicești și bănci p. biserici.

Renovare, aurire și pictare de altare vechi.

Bisericile sărace primesc favor și li-se acordă plătiri în rate. Merg la fața locului pe cheltuiala mea proprie. Mii de scrisori de mulțumită dovedesc execuția artistică și durabilitatea lucrărilor mele.

Schmidt János

Budapesta, Kőbányai-ut nr. 53.

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pănură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pănuri și de curățitorie chimică,

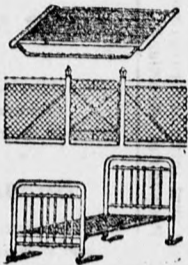
aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — In cazuri de moarte hainele de pănură și de mătăsă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pănuri și curățitor chimic **Szeged.**

TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

Lo 1787

Lörincz urmașul lui Petruț

cumpănar, lăcătuș pentru clădiri și pentru lucrări de artă, maestru de mobile de fier, de aramă și matrațe de sârmă

CLUJ (Kolozsvar) Hosszu-utca nrul 26.

Execută cele mai precise cumpene zecimale, centimale, cântare cu pod și balanță, apoi mobile de fer și de aramă.

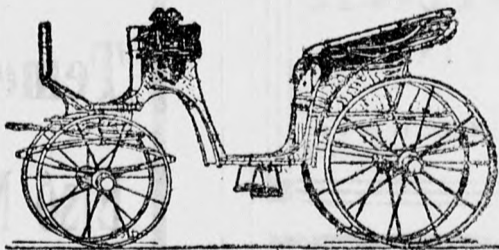
Oferă matrațe de sârmă cu cadru de lemn executate în atelierul propriu în orice mărime.

Primește spre executare totfelul de lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai convenabile.

SZABÓ TESTVÉREK

fabricanți de trăsuri **ARAD** piața Boros Béni 18.

Prețurent ilustrat
gratis și franco.

Prețurent ilustrat
gratis și franco.

Sa 2186

Aducem la cunoștința on. public din Arad și provincă, că vechiul nostru atelier pentru fabricarea trásurilor din strada Kápolna, care se bucură de un bun renume, l-am mutat în piața Boros Béni nr. 18. Execută totfelul de lucrări în aceasta branșă, totfelul de trásuri moderne cu corzi noi și fără corzi, și anume: trásuri de gală, comerciale și pentru economie, precum și repararea lor. Trásuri vechi le schimbăm cu trásuri noi pe lângă condițiuni convenabile. — Roagă binevoitor sprijin:

Szabó Testvérek, fabricanți de trásuri Arad, piața Boros Béni 18. In apropierea gării trenului de Podgorie.